

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 127

פְּרֻשַׁת שׁוֹפְטִים תשפ"א

מזמור 'לְדוֹד ה' אֲזִירֵי וַיִּשְׁעֵי'

לזכרון עולם

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָאָה

דְּעִתִּידָא
לְאֵתְנַלְיָא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת שׁוֹפְטִים

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שְׁעָרֶיךָ וגו',
לְשִׁבְטֶיךָ" (דברים טז, יח)

א.

(ח"א רפז)

יש 'גור-עֵדן', והם שני בחינות: 'גן' ו'עֵדן' - בחינת: 'חכמה-עלֵאָה', ו'חכמה-תְּתָאָה'. פי עקר 'תענוג גור-עֵדן' הוא 'השגת חכמת אלקות', הינו: 'חכמה-עלֵאָה', ו'חכמה-תְּתָאָה'. אך לזכות לזה, אי-אפשר פי-אם על-ידי ה'שופרים', בחינת 'שערי גור-עֵדן'.

אך אלו ה'שופרים' גנוזים וטמונים בארץ, בחינת (איכה ב, ט): "טבעו בארץ שְׁעָרֶיךָ". וצריכים לזה 'בעל-הבית' מושל בארץ, שיוכל להוציא ולהקים ולהעמיד השופרים שנטבעו בארץ.

ועל-ידי 'למוד פוסקים', זוכין להיות מלך ומושל בארץ, ואז יכולין להעמיד ולהקים השופרים שנטבעו בארץ.

וזה בחינת (משלי כט, ד): "מלך במשפט יעמיד ארץ" - 'במשפט' דיקא. הינו: על-ידי 'משפט', דהינו 'למוד פוסקים', שמוברים 'משפטי ודיני התורה' - על-ידי-זה נעשה 'מלך ומושל' - ועל-ידי-זה יוכל להעמיד 'ארץ'. ואז מעמיד ומקים ומגלה ה'שופרים שנטבעו בארץ', שעל-ידי-זה זוכין ל'גור-עֵדן'.

וזהו: "שופטים ושופטים תתן לך בכל שְׁעָרֶיךָ וכו' לְשִׁבְטֶיךָ" (דברים טז, יח).

"שבט" - ראשי-תבות: "ט'בעו בארץ שְׁעָרֶיךָ".

פי על-ידי ה"שופטים ושופרים" המנהיגים והמושלים בארץ, על-ידי 'משפטי התורה', בחינת 'פוסקים', בחינת "מלך במשפט יעמיד ארץ" - על-ידי-זה נתגלין השופרים שנטבעו בארץ.

וזהו: "תתן לך בכל שְׁעָרֶיךָ לְשִׁבְטֶיךָ" - פי ה"שופטים ושופרים" מקימין השופרים שנטבעו בארץ, ומגלין השופרים שנתעלמו, בחינת "טבעו בארץ שְׁעָרֶיךָ", על-ידי המשפט שלהם, דהינו 'למוד פוסקים'.

"פי השחד יעור עיני חכמים" (דברים טז, יט)

ב.

(ח"א ב, ה)

עקר ה'מחשבות-זרות', הם על-ידי 'קלקול המשפט'.

פי 'משפט' הוא בחינת 'עינין', כמו שכתוב (בראשית יד, ז): "ויבאו אל עין משפט", זה בחינת (דברים לג, כח): "עין יעקב".

ועל-ידי 'קלקול משפט', בא קלקול ל'עינין', כמו שכתוב (דברים טז, ט): "פי השחד יעור עיני חכמים" - זה בחינת 'מחשבות-זרות' שבתפלה, שהם "עננין דמכסין על עינין" (זהר פנחס רנב), כמו

שְׁפָתוֹב (איכה ג, מד): "סִבְתָּה בְּעֵינֵי לֵךְ" [מעבור תפלה] וכו'.

ג.

(ספורי מעשיות, מעשה ו ממלך ענו)

וְלָקַח הַחֶכֶם עִמּוֹ מְמוֹן רַב, וְהֵלֵךְ לְשֵׁם, וְרָאָה שְׁעוֹשִׁים כַּמָּה מִיָּנִי לִיצְנוּת וְצָחוּק, וְהִבִּין בְּה' קֵאָטָאוּעֵס' (עניני צחוק): שֶׁהַמְּדִינָה בְּלֹא מְלָאָה שְׁקָרִים מִתְחַלָּה וְעַד סוּף.

כִּי רָאָה שְׁעוֹשֵׁי צָחוּק אִיךְ מְאֲנִים וּמְטַעִים בְּנֵי־אָדָם בְּמִשְׁאֵל־וּמָתָן, וְאִיךְ הוּא בָּא לְדוֹן בְּהַמְּאֲנִי־סֵטְרָאט [ערפאה נמוכה] וְשֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר וּמְקַבְּלֵין שַׁחַד. וְהוֹלֵךְ לְהַסְאָנֵד [ערפאה גבוהה יותר] הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר, וְהָיוּ עוֹשִׂים בְּדֶרֶךְ צָחוּק, 'אֲנִשְׁטַעלֵךְ' [פעיו הצגה] מִכָּל הַדְּבָרִים הַלְלוֹ.

וְהִבִּין הַחֶכֶם בְּאוֹתוֹ הַצָּחוּק: שֶׁהַמְּדִינָה בְּלֹא מְלָאָה שְׁקָרִים וְרַמְאוֹת, וְאִין בְּהָ שׁוֹם אֲמֵת. וְהֵלֵךְ וְנִשְׂאֵל־וּנְתַן בְּהַמְּדִינָה, וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהוֹנוֹת אוֹתוֹ בְּהַמִּשְׂאֵל־וּמָתָן, וְהֵלֵךְ לְדוֹן לְפָנֵי הָעֵרְפָאוֹת, וְהֵם בְּכֵם מְלֵאִים שְׁקָר וּשְׁחָדִים, וּבַיּוֹם זֶה נָתַן לָהֶם שַׁחַד, לְמַחֵר לֹא הִפְרִיחוּ.

וְהֵלֵךְ לְעֵרְפָאוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר. עַד שֶׁבָּא לְפָנֵי הַסְּאֲנָאט [ערפאה עליונה יותר], וְגַם הֵם מְלֵאִים שְׁקָר וּשְׁחָדִים. עַד שֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ.

וּבְשֶׁבֶא אֶל הַמֶּלֶךְ, עָנָה וְאָמַר: "עַל מִי אַתָּה מְלֵךְ? שֶׁהַמְּדִינָה מְלָאָה שְׁקָרִים בְּלֹא, מִתְחַלָּה וְעַד סוּף, וְאִין בְּהָ שׁוֹם אֲמֵת"?! - וְהִתְחִיל לְסַפֵּר כָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁל הַמְּדִינָה וְכו'.

ד.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס, הבעטלער החרש ביום השני)

וְרֵאִיתִי: שְׁשֵׁנִי בְּנֵי־אָדָם מְרִיבִים זֶה עִם זֶה מִחֲמַת אֵיזָה מִשְׂאֵל־וּמָתָן. וְהֵלְכוּ אֶל הַבַּיִת־דִּין לְדִין וְכו'. אַחֲרֵי־כֵן חָזְרוּ וְנִתְקוּטְטוּ וְכו', וְאָמְרוּ: "שְׂאִינֵם רוֹצִים זֶה הַבַּיִת־דִּין, רַק בַּיִת־דִּין אַחֵר" וְכו'. אַחֲרֵי־כֵן חָזְרוּ וְנִתְקוּטְטוּ וְכו'. וְכֵן הָיוּ מְרִיבִים וּמִתְקוּטְטִים שָׁם, וּבְחָרוּ לָהֶם כַּמָּה בְּתֵי־דִינִים.

עַד שֶׁכָּל הָעִיר הִיָּתָה מְלָאָה מִבְּתֵי־דִינִים. וְהִסְתַּכְּלָתִי: שֶׁזֶה מִחֲמַת שְׂאִין שָׁם אֲמֵת. וְעָתָה זֶה מִטָּה דִּין וְנוֹשָׂא פָּנִים לָזֶה, וְאַחֲרֵי־כֵן חָבְרוּ נוֹשָׂא פָּנִים לוֹ - כִּי הֵם מְקַבְּלִים שַׁחַד, וְאִין בְּהֵם אֲמֵת וְכו'.

וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ שַׁחַד בְּמְדִינָה. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִחְשְׁכוּ הָעֵינִים וְנִתְקַלְקַל הַמְּרָאָה, "כִּי הַשַּׁחַד יַעוֹר עֵינֵי הַכְּמִים" (דברים טז, יט). וְכו'.

עַל־כֵּן תִּרְאוּ לְתַקֵּן הַמְּדִינָה מִשְׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת אֵלוֹ וְכו'. וְאָז: לֹא דֵי שִׁיתַתְקֵן הַטַּעַם וְהַמְּרָאָה וְהָרִיחַ, כִּי אִם גַּם ה'גְּנֵנִי שְׁנֵאבֵד' יוּכַל לְהַמְצֵא וְכו'.

ה.

(ספר המדות, עניני שחד)

[א] עִיר שֵׁישׁ בְּהָ גְּנָבִים, בִּידוּעַ שְׁהָרַב אוֹהֵב שַׁחַד (גְּנָבָה וְגִזְלָה יב).

[ב] מִי שֶׁמְנִיחַ צָרְכֵי צָבוּר וְעוֹסֵק בְּצָרְכֵי עֲצָמוֹ, בְּאֵלוֹ לֹקַח שַׁחַד (הַתְּנַשְׂאוֹת ח"ב י).

[ג] עַל־יְדֵי שְׁתִּית יַיִן, לְסוּף שֶׁמְקַבֵּל שַׁחַד (שְׁכָרוֹת ב).

[ד] עִיר שֵׁישׁ בְּהָ קַבְּלַת שַׁחַד, הַיְלֹוֹת בְּאִין עֲלֶיהָ (שַׁחַד א).

[ה] עַל-יְדֵי שְׁחָד, גְּדַלְתוּ מִסְתַּלְקֶת (שְׁחָד ב).

[ו] עַל-יְדֵי שְׁחָד, בָּא שְׂרָפָה (שְׁחָד ג).

פז. זְבָחִים נד: סִפְרֵי שׁוֹפְטִים ט), עַל-שֵׁם שְׁעָקָר
הַנְּסִים שָׁם הֵם, וּבְכַתִּיב (יִשְׁעִיהוּ סב, י): "הָרִימִי
נִס".

"בֵּין דָּם לְדָם" (דְּבָרִים יז, ח)

"בֵּין דָּם טָמֵא לְדָם טָהוֹר" (רש"י)

וְאֶחָד-עַל-גַּב דְּשִׁכְיַנְתָּא אִיהִי בְּגִלּוּתָא לְגַבֵּי בַעֲלָה
בְּגִדְהָ, דְּאִיהִי יִפְרִישׁ "בֵּין דָּם לְדָם" (דְּבָרִים יז, ח).
וְאִתְפַּתַּח מְקוּרָא דִּילָהּ, לְדַבְּרָהּ לָהּ בְּמִים
דְּאוּרִינְתָא, מִים חַיִּים דְּלֹא פְּסֻקִין, וְאִפְרִישׁ מִינָהּ
דָּם נָדָה דְּאִיהִי לִילִי"ת, דְּלֹא אִתְקַרִיבַת בְּהִדְהָ,
דְּאִיהִי חוּבָא דְנִשְׁמַתָּא דְסְאִיבַת לָהּ, וְלִית לָהּ
רְשׁוּ לְסַלְקָא נִשְׁמַתָּא לְגַבֵּי בַעֲלָה, לְהַהוּא אֶתֶר
דְּאִתְיַהִיבַת מִתַּמְנָן וְכוּ'. מִיָּד אִתְפַּתַּח מְקוּרָהּ,
וְאִתְדַבֵּיאת שְׁכִינְתָּא, וְרָזָא דְמַלְאָה: "מִקְנֵה
יִשְׂרָאֵל יְהוָה מוֹשִׁיעוּ בַעַת צָרָה" (וְרַמְיָה יד, ח).
'מוֹשִׁיעוּ וְדַא', הַהוּא דְמְקוּרָא דְמִקְנֵה בִידָה.
(תַּקּוּנֵי-זִהְרָ' קמג: - הַמְנַהֵג לְאוּמְרוּ לִפְנֵי 'כָּל נְדָרֵי')

"לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל"
(דְּבָרִים יז, יא)

ח.
(ח"א נז, א-ב)

**"כָּל דְּבֹר וְדְבוּר שִׁיבָא מִפִּי הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, נִבְרָא מִפְּנֵי מַלְאָךְ"** (חגיגה
יד.). וְכָל דְּבוּר נַחֲלֵק לְכַמָּה גִּיּוּצוֹת וְכוּ'.
וְנִבְרָאוּ בְּכַמָּה מַלְאָכִים לְפִי רַב הַגִּיּוּצוֹת וְכוּ'.
וְכָל מַלְאָךְ מְמַנֶּה עַל אֵיזְהוּ דְּבַר, בְּכַמָּה
שְׂאֵמְרוּ חז"ל (בְּרַאשֵׁית-דְּבָרָה י, ו): "אֵין לָךְ עֵשֶׂב
מִלְּמַטָּה שְׂאִין לוֹ מַלְאָךְ מִלְּמַעְלָה".

**וְכָל מַלְאָךְ מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ מִהַדְּבוּר, וּמִשְׁפִּיעַ
לְתוֹךְ הַדָּבָר שֶׁנִּמְנָה עָלָיו, הֵינּוּ לְאֵיזְהוּ
עֵשֶׂב אוֹ דְּבַר אַחַר שֶׁהוּא מְמַנֶּה עָלָיו.**

**וּשְׁנֵי הַפְּחוֹת שֵׁישׁ לְמַלְאָךְ לְקַבֵּל
לְהַשְׁפִּיעַ, מְכַנִּים בְּבַחֲיַנַּת 'יָדַיִם'. בְּיַד
יָמִין מְקַבֵּל חַיּוּתוֹ, וּבְיַד שְׂמָאל מִשְׁפִּיעַ.
נִמְצָא: שְׁכָל הַרְפּוּאוֹת תְּלוּוִיִּים בְּתוֹרָה וְכוּ', כִּי
הַתּוֹרָה נֹתְנַת פֶּח לְמַלְאָכִים, וְהַמַּלְאָכִים
מִשְׁפִּיעִים לְעֹשְׂבִים, וְעֹשְׂבִים מְרַפְּאִים בְּכַחַ-
הַתּוֹרָה.**

**וּמִי שֶׁפּוֹגֵם בְּאִמוּנַת-חֻכְמִים וּפּוֹרֵץ גְּדָרִם,
אֵין רְפוּאָה לְמַפְתּוֹ, בְּבַחֲיַנּוֹת (שְׁבַת קי).:
"דְּלִמָּא חוּיָא דְרַבְּנָן טְרַקָה, שְׂאִין לוֹ
אִסּוּתָא". כִּי הַפּוֹרֵץ גְּדָרִם, עַל-יְדֵי-יָזָה מְסִיר
הַיָּדַיִם מִן הַמַּלְאָכִים, לְפִי בַחֲיַנּוֹת הַסֵּרְתּוֹ
מִדְּרֹךְ דְּבַרֵּי רַבְּנָן.**

**וְזִהְוּ (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר
אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל". לְפִי**

ו.

(חֲיִי-מוֹהַר"ן קנד)

**כְּשֶׁנִּסַּע לְנְאוּרִיטָשׁ וּשְׂאָרֵי קַהֲלוֹת, דְּבַר
מַעֲנִין נִסִּיעַתּוֹ: שְׁלֹא יָדַע שׁוּם
אָדָם עַל-יָזָה פְּרוּשׁ וְרַמְזוֹ, כִּי נִסַּע בְּהַעֲלֵם מִן
הָעוֹלָם, וְלֹא קִבֵּל שׁוּם מַעוֹת בְּדֶרֶךְ. וְאָמַר
אָז: "וְאֵנִי יָדִי מְלַכְלָכוֹת בְּדָם בְּשִׁפּוּר
וּבְשִׁלְיָא, כְּדִי לְטַהַר אִשָּׁה לְבַעֲלָה" (בְּרַכּוֹת
ד.). וְקִצֵּת הָיָה מְרַמֵּז שְׂזָה עֲנִין נִסִּיעַתּוֹ.**

"וְקִמַּת וְעָלִית" (דְּבָרִים יז, ח)

"מִלְּמַד שְׂאֶרְץ-יִשְׂרָאֵל גְּבוּהָ מִכָּל הָאָרְצוֹת"
(קְדוּשִׁין סט. סְנֵהֲדָרִין פז. זְבָחִים נד: סִפְרֵי שׁוֹפְטִים ט)

ז.

(ח"א ט, ה)

**וּבְשִׁבְלִי-זָה: "אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל גְּבוּהָ מִכָּל
הָאָרְצוֹת" (קְדוּשִׁין סט. סְנֵהֲדָרִין**

בחינות 'הסרתו' - אם סר מדרך דברי רבנן ל'ימין' - בזה סר 'ימין' המלאך, ואין לו פח לקבל. ואם סר ל'שמאל' - בזה סר 'יד שמאל' מהמלאך, ואין לו פח להשפיע.

ובשנפגם איזהו יד המלאך - אזי אין לזה האדם אסותא - פי זה העשב שבו תלוי רפואתו, אין לו פח לרפאות, פי אין משפיע לו.

ומחייבין אנחנו להאמין לכל דבריהם, בבחינות: "לא תסור מן הדבר" וכו'.

ולחקים אמונה הנפולה, היא על-ידי בחינת 'יעקב', הינו על-ידי 'גדר' וכו'.

ובשנתתקן האמונה, נתתקן ה'ידיים', בבחינת "לא תסור".

ט.

(ח"א סא, א)

על-ידי אמונת-חכמים, יכולין להוציא משפטנו לאור. פי משפט הוא עמודא דאמצעיתא, בחינת 'דרך המצע' שאינו נוטה לימין ולשמאל. וזה זוכין על-ידי אמונת-חכמים, שהוא בחינת (דברים יז, יא): "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל".

ועל-ידי-זה יוצא המשפט ברור, בבחינת: "משפטי אמת" (תהלים יט, י).

הינו: פי כל הלמודים שהאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם "משפטי אמת", שלא יהיה בבחינת "משפט מעקל" (חבקוק א, ד).

דהינו: שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד, 'משפטי הנהגות ישרות', שידע איך להתנהג, הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו, כל אחד ואחד כפי בחינתו וכו', בבחינת "משפטי אמת" - שאינו נוטה לימין ושמאל.

ובל-זה זוכין על-ידי אמונת-חכמים, שהוא בחינת "לא תסור" וכו'.

י.

(ח"א קנג)

העקר והיסוד שהכל תלוי בו: לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות חסו-שלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רז"ל: "אפלו אומר לך על ימין שמאל" וכו' (ספרי שופטים, על הפסוק 'לא תסור' וכו', דברים יז, יא). ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו באלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור.

ובל-זמן שנסאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק.

"אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי" (דברים יז, ד)

יא.

(ח"א לד, ד)

לבוא להשכל-התחתון, 'חכמה-תתאה' - אי-אפשר כ"אם על-ידי "שונא בצע" (שמות יח, כא), שישנא הממון בתכלית השנאה, פי 'השכל התחתון', הוא "מסטרוא

(בראשית כה, כז): "ויעקב איש תם ישב אהלים".

והוא ענין שאמרו חז"ל (סנהדרין כ:): "שקדם פניסת ישראל לארץ, הזקרו לקים שלש מצוות: א) להכרית זרעו של עמלק. ב) ולבנות להם בית הבחירה. ג) ולמנות מלך".

א) "להכרית זרעו של עמלק" - היא בחינת 'הושע', נקדה התחתונה - פי עקר 'מחית עמלק' תלוי ב'הושע', כמו שפיתוב (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק".

ב) "ולבנות בית הבחירה" - הוא בחינת 'משה', נקדה העליונה - פי "מי שיש בו דעה, באלו נבנה בית המקדש בימיו" (ברכות לג), ו'משה' הוא בחינת 'הדעת' (זהר פקודי רכא).

ג) "ולמנות מלך" - הוא בחינת 'דקיע', ה'א"ו שבתוך האל"ף' - כמו שפיתוב (במדבר כד, יז): "דרך פוכב מיעקב, שקאי על שיקום מלך מיעקב".

ו"דרך פוכב" - הוא בחינת 'דקיע', שיש בו 'פוכבים ומזלות'.

והינו: "מיעקב" - פי "יעקב איש תם ישב אהלים", בחינת 'דקיע', כמו שפיתוב: "וימתחם פאהל" פנ"ל - פמבאר בזהר (אחרי סו: ועוד): "שיעקב הוא בחינת וא"ו" [בחינת (ויקרא כו, מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב"] - פי 'שלש מצוות' אלו, הם בחינת 'תשובה'.

יג.

(חיי מוהר"ן תסא)

'מלך' גדול מנביא, על-פי מצוות התורה (עין הנריות יג).

ד'מלכות" (זהר-חדש יתרו), וכן "שונא בצע" הוא מסטרא ד'מלכות" (תקוני-זהר קכא: וכו').

ועל-כן ביומיו דשמואל שנפלו ראשי-הדור אל הממון, כמו שפיתוב (שמואל-א ח, ג): "ויטו אחרי הבצע" - על-כן תבא פגמו ב'מלכות-דקדשה', כמו שפיתוב (שם שם, ז) "פי אתי מאסו ממלך עליהם", ושאלו להם מלך בכל העבו"ם.

וביומיו דשלמה ש"אין כסף נחשב" (דברי-הימים ט, כ) - היה 'מלכות-דקדשה' על תקונה ומכונה, כמו שפיתוב (שם כט, כג): "וישב שלמה על כסא ה'", "שמלך על עליונים ותחתונים" (מגלה יא:).

ועל-כן זכה 'שלמה' לה'שכל-התחתון' הנ"ל, כמו שפיתוב (מלכים-א ה, יא): "ויחכם מכל האדם".

"שום תשים עליך מלך" (דברים יז, טו)

יב.

(ח"א, ה-ז)

'משה' הוא בחינת 'נקדה העליונה של האל"ף', ו'הושע' הוא בחינת 'נקדה התחתונה של האל"ף', וה'א"ו שבתוך האל"ף', הוא ה'דקיע', הוא בחינת ה'אהל', כמו שפיתוב (שמות לג, יא): "ויהושע בן נון לא ימיש מתוך האהל". ו'אהל' הוא 'דקיע', כמו שפיתוב (ישעיה מ, כב): "וימתחם פאהל לשבת" וכו'.

וזה פרוש: "את גאון יעקב" (תהלים מז, ה) - עין שם בפנים פרוש כל הפסוק) - זה בחינת 'וא"ו שבתוך האל"ף', בחינת 'אהל', בחינת 'אור' ש'משה' מאיר ל'הושע' - כמו שפיתוב

"את משנה התורה הזאת" (דברים יז, יח)

- ענין 'משנה-תורה' -

"אין קורין ביום 'הקהל', אלא 'משנה תורה' בלבד" (ספרי שופטים יז)

ואיחי 'ברייתא דשבת' וכו' 'נשמתא יתירה' דאתוסף לגביה בגין שכינתא. אתקרי איהו 'מוסף שבת', וכו'. ואיחי 'תוספתא' מסטרא דח"י עלמין, דאיהו 'מוסף שבת', ואיחי 'משנה' מסטרא דגופא, 'משנה תורה' ודאי וכו'. (תקוני-זהר מו.)

יד.

(ח"א נח, דה"ט)

'משה רבנו', בזה שהכניע 'קלפת עמלק', ותקן ה'ברית' - זכה לבחינת 'והיה לכם משנה' על אשר ילקטו יום יום.

'ויוסף' שזכה ל'ברית' - בתיב ביה (בראשית מא, מג): "וירבב אתו במרפבת המשנה", הינו: "משנה על אשר ילקטו יום יום" - שעל-ידי 'ברית', זוכה ל'שפע כפולה'.

וזה שבחינת 'שבת' מקבל מ'יוסף': 'לחם משנה', הינו "משנה תורה", בחינת (משלי ח, ל): "ואהיה שעשועים יום יום".

ובחינת 'שבת' משפיע לשאר העולמות וכו'.

ואז כשמכניע כל הצרים הרודפים אחר חלושי-כח שבישראל, ומכניס אותם לעבודת השם-יתברך - על-ידי-זה זוכה לחדש חדושין דאורייתא בשבת על חד תרין, בבחינת: "לחם משנה", בחינת: "משנה תורה", בחינת: "מגלה עפה" (זכריה ה, א), בחינת: "חרב פיפיות" (תהלים קמט, ו).

שעל-ידי ה'חרב נקמת' (ויקרא כו, כה) - זוכה: ל'פי שנים' (דברים כא, יז), בחינת: "לחם משנה".

'ושבת' משלח הארותיו לכל המדרגות, ומרפא רפואות הנפש' ורפואות הגוף, בבחינת (שמות כא, ט): "רק שבתו יתן ורפא ירפא" - 'שתי רפואות' על-ידי שבת.

וכשה'כשרי-דור' נתיפים ונתפבדים בעיני כל - אזי כל אחד לפי פשרותו יכול להבין: שכבר השפיע 'חכם-הדור' ביום השבת "לחם משנה" הנ"ל.

כי כל אחד ואחד לפי פשרותו - בן מקבל לפי והדר, ונתגדל בן בעיני הבריות. והיפי והגדלה, היא ציון וסימן ורשימה על "משנה תורה" הנ"ל, בבחינת (תהלים מח, ג): "הר ציון ירפתי צפון".

"הר" - זה בחינת 'גדלה', כמאמר חז"ל (סנהדרין קז. על תהלים יא, א): "נודי הרכם צפון", "זה מלכות וגדלה".

שה'גדלה' הוא 'ציון' ו'סימן' על ירפתי צפון' (שם מח, ג), על "חמוקי ירכיך" (שיר-השירים ז, ב), 'תורה הצפונה'.

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו. למען יאריך ימים על ממלכתו" (דברים יז, יט-כ)

טו.

(ח"א נו, א-ב-ג)

יש בכל אחד מישראל בחינת 'מלכות' לפי בחינתו וכו'. וצריך לבלי להשתמש עם בחינת ה'מלכות' שלו להנאתו ולצרכו, רק שה'מלכות' יהיה אצלו 'בן-חורין' וכו', להשתמש בה להשם-יתברך, בבחינת (עבדך א, כא): "והיתה לה' המלוכה" - דהינו: להזהיר ולהוכיח הנשמות שנכנעים אליו.

כי ה'תורה' היא שמו של הקדוש-ברוך-הוא. והשם הוא הפלי של הדבר, שבהשם הזה נגבל החיות של הדבר הזה.

ובן ה'תורה' הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ששם נגבל החיות מחיי-החיים - כי ה'תורה' היא בחינת 'מדות', שיש בה 'אותיות' ו'תבות' ו'פסוקים' ו'פרשיות' ו'סדרים' - שבהם נגבל החיות במדה.

ועל-כן על-ידי ה'תורה', יכולים לקבל את ה'חיות' - כי על-ידי קורים את ה'חיים', וממשיכין ה'חיות' לתוך ה'מדות', שהם בחינת 'ימים'.

נמצא: על-ידי עסק התורה, ממשיכין 'אריכות-ימים', ואז זוכה ל'דעת' - כי הדעת והשכל הוא בעצמו החיות, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה את בעליה", כי השכל הוא עקר החיות. ועל-ידי-ה'דעת', יכולים לקרב ולהוכיח את מי שצריכין להוכיח.

"לא תלמד לעשות פתועבת הגוים ההם"
(דברים יח, ט)

טז.

(ח"א קכ)

בשמת-פילל עם 'פונות האריז"ל' בשאינו ראוי לזה, הוא כמו 'בשונה'. כי ב'בשונה' נאמר (דברים יח, ט): "לא תלמד לעשות", ודרשו רז"ל (שבת עה. ראש-השנה כד: ועוד): "לא תלמד לעשות, אבל אתה למד להבין ולהורות".

כך הוא להבדיל בענין הפונות: שאין צריכין ללמד אותם פ"אם "להבין

וצריך להמשיך 'אריכות-ימים' לתוך ה'מלכות' - כי כל אחד לפי בחינת ה'מלכות' שיש לו, מטל עליו להזהיר ולהוכיח האנשים שהם משרשו, שיש לו בחינת 'מלכות' עליהם. ואז עושה את שלו ומציל נפשו. וצריכין לזה דעת, כדי לידע איך להוכיחם.

ולבוא ל'דעת' הזה - הוא גם-כן על-ידי 'אריכת ימים' בעצמו - והוא על-ידי 'עסק התורה'.

כי "אורייתא שמא דקדשא בריך הוא" (תקוני-זהר כה:): - וכמו בשצריכין לקרות אחד, קורין אותו בשמו - כן בשצריכין לקרות את 'חי החיים', כדי להמשיך ממנו חיים ואריכות-ימים, צריך לקרות אותו בשמו בבבכול, ו'שמו' הוא ה'תורה'.

נמצא: שעל-ידי עסק התורה, קורין את ה'אריכות-ימים'.

ועל-כן מזהר ה'מלך' על 'עסק התורה', ביותר מכל העולם - מחמת שהוא צריך לקרות את ה'אריכות-ימים' לתוך המלכות פנ"ל.

וזה שכתוב בפרשת המלך (דברים יז, יט-כ): "והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו, למען יאריך ימים על ממלכתו". וקרא בו" דיקא - הינו: שעל-ידי עסק התורה הוא קורא את החיים.

'ימי חייו' דיקא - כי בשמקבלין את ה'חיות', צריך לקבלם ב'מדה', כי בלא 'מדה' ו'צמצום' אי-אפשר לקבל ה'חיות' מהשם-יתברך, מחמת 'רבוני-אור', כי רבוי השמן גורם כבוי הנר, על-כן צריך לקבל ה'חיות' במדה, וזה זוכין על-ידי עסק התורה'.

וְלַהֲזוֹרוֹת, אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם, דְּהִינּוּ לְכוּנֶם בַּתְּפִלָּה, מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לָזֶה.

וְאַצֵּל הַצְּדִיקִים הָאֱמֵתִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה - אֲצֵלָם כָּל פְּנוֹנוֹת הָאָרֶץ ל', הֵם פְּרוּשֵׁי-הַמְּלוֹת, שֶׁבִּפְרוּשֵׁי-הַמְּלוֹת שִׁלְחָם כָּלֹלִים כָּל הַפְּנוֹנוֹת.

”לֹא יִמָּצָא בָךְ וְכוּ', קִסֵּם קִסְמִים, מְעוֹנֵן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף” (דְּבָרִים יח, י) - עֲנִינֵי בְּשׂוֹף'

מְנַחֵשׁ - פָּתוּ נִפְלָה מִפִּי, צְבִי הַפְּסִיקוּ בְּדַרְךְ וְכוּ' (רש"י)

יז.

(ח"א יח, ג)

ה'פְּנֵה יָגוֹת, עֲקָרָה בְּבַחֲיַנַּת רַחֲמִים, וְעַקֵּר הָרַחֲמִים - בְּהִסְרַת עֲבוֹרִים, אֲפֹלוּ שְׂמִיץ עֲבוֹרִים, וְאֲפֹלוּ כִּשְׂהוּא אוֹמֵר: "צְבִי הַפְּסִיקוּ" (סְנֵה דְרִין סה:), אִין לוֹ רַחֲמָנוֹת בְּשִׁלְמוֹת. (הַבְּאֵנוּ הַקְטַע בְּשִׁלְמוֹת לְהַלְךְ אוֹת כב, עַל הַפְּסוּק: "תָּמִים תִּהְיֶה").

יח.

(ח"א כט, ה)

”יֵשׁ כ"ח עֵתִים, עֵתִים לְטוֹבָה עֵתִים לְרָעָה” (קִהְלֵת ג, ביה). וְצָרִיךְ לְהַכְנִיעַ "שִׁפְחָה בִּישָׂא" (זֶהֱר בְּהִרְבָּה מְקוֹמוֹת), שֶׁהִיא עֵת־רָעָה. בְּבַחֲיַנַּת (שם ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" - "בְּכָל עֵת" דִּיקָא. "בְּגָדֶיךָ לְבָנִים" - הִינּוּ: "כָּלֹא רָבֵב" (שִׁבְת קיד.), בְּבַחֲיַנַּת 'טְהַרְת הַשְּׂכִינָה מְנַדְתָּה'.

וְזֶה: "לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תִעוֹנְנוּ" (ויקרא יט, כו) - שֶׁהֵם גּוֹרְמִים בְּחִינַת "נִחָשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה וְאֵטִיל בָּהּ זֶהֱמָא" (זֶהֱר אַחֲרֵי עט.), וְגוֹרְמִים שְׁלִיטַת ה"שִׁפְחָה בִּישָׂא" שֶׁהִיא עֵת־רָעָה'.

וְזֶה: "לֹא תִנְחָשׁוּ" - שְׂלֵא לְגַרֵם חִס־וְשָׁלוֹם "נִחָשׁ מְשִׁיךְ לָהּ לְגַבָּה" וְכוּ'. "וְלֹא תִעוֹנְנוּ" - לְשׁוֹן 'עֵת וְעוֹנָה' - שְׂלֵא לְגַרֵם חִס־וְשָׁלוֹם שְׁלִיטַת ה'עֵת־רָעָה' שֶׁל הַכ"ח עֵתִים.

יט.

(ח"א סד, ב)

ה'חֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת' בָּאִים מ'שְׁבִירַת־כִּלִּים, מְמוֹת־רוֹת פְּסֻלַּת הַקְּדוּשָׁה. כְּמוֹ אֲצֵל הָאָדָם יֵשׁ בְּפֹה מִיָּנִי מוֹתְרוֹת וּפְסֻלַּת, כְּגוֹן צְפָרְנִים וְשַׁעַר וְזַעָה וְשָׂאֵר פְּסֻלַּת וּמוֹתְרוֹת, כֵּן כָּל ה'חֲכָמָה־חִיצוֹנָה' בָּא מְמוֹתְרוֹת וּפְסֻלַּת יְדוּעָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן 'כְּשׂוֹף' בָּא מְמוֹתְרוֹת וּפְסֻלַּת יְדוּעָה.

כ.

(ח"א רלד)

מִי שְׂיִכּוֹל לְהַבְדִּיל בֵּין אֹר וְחָשֶׁךְ, זֶה יוֹדֵעַ גְּדֹל הַהֲבִדָּל וְהַהֲפָרֵשׁ שֶׁבֵּין מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל צְדִיקִים לְמַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רָשָׁעִים, כִּי זֶה מְסַטְרָא־דְקָדְשָׁה עַל־יָדֵי תְּפִלָּתוֹ. אֲבָל מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל רָשָׁעִים - הֵם עַל־יָדֵי 'תְּהַבּוּלוֹת, או 'כְּשׂוֹף, או דְּבַר אַחֵר מְסַטְרָא־אֲחָרָא.

כא.

(ח"ב סז)

כְּשֶׁנִּתְפָּרְסָם חִס־וְשָׁלוֹם מִי שְׂאִין בּוֹ שְׁמֵי-הַשֵּׁם כָּלֹל - אָזִי: א) כְּבִיכּוֹל נִתְמַעֵט וְנִתְעַלֵּם שְׁמֵי-הַשֵּׁם. ב) וְנִתְגַּדְּלוּ בְּעוֹלָם בְּעַלִּי שְׁמוֹת וּמְקַדְרִים שְׁקוֹרִין 'טְאֻטְעֵר־ן'. ג) וּבְאִין לְעוֹלָם חִס־וְשָׁלוֹם, דְּבָרִים שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם כִּי-אִם שְׁמוֹת הַטְּמָאָה. שְׁכַל־זֶה הַפָּךְ שְׁמֵי-הַשֵּׁם, כִּי נִתְעַלֵּם שְׁמֵי-הַשֵּׁם חִס־וְשָׁלוֹם.

וְאָזִי: נִסְתַּלְקִין וְנִכְנָעִין 'מְאוּרֵי-אור',
וּמִתְגַּבְּרִין 'מְאוּרֵי-אש'.

וּמִזָּה בָּאִין שְׂרָפוֹת בְּעוֹלָם חֲסִי-וְשָׁלוֹם -
עַל-יְדֵי שְׁמִת־גַּבְרִין וְנִתְגַּדְּלִין בְּשֵׁם,
אֵלֹהֵי הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שִׁקְרָא.

נב.

(ח"ב ח, ח)

צְרִיכִין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אַחֲרֵי מְנַהִיג
אֲמִתִּי לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. כִּי כָל
מְנַהִיג וּמְנַהִיג יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת 'רוּחַ-נְבוּאָה' וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי בְּחִינַת הַ'רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ' שִׁישׁ
לְחַמְּנֵהִיג הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'רוּחַ-נְבוּאָה' - נִתְחַזַּק וְנִתְתַּקֵּן אֶצֶל כָּל
הַמְּתַקְרָבִים אֵלָיו, הָאֲמוּנָה הָאֲמִתִּית
דִּקְדָּשָׁה. וְנִתְתַּקֵּן וְנִתְבָּרַר בְּחִינַת הַמְּדַמָּה'
וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ:
"שִׁיזָּכָה לְהִתְקַרֵּב לְמְנַהִיג
אֲמִתִּי!" כִּדֵּי שִׁיזָּכָה לְאֲמוּנָה אֲמִתִּית
בְּשִׁלְמוֹת.

כִּי בְּשִׁמְת־קִרְבִּין חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְמְנַהִיג שֶׁל
שִׁקְרָא, בָּאִין חֲסִי-וְשָׁלוֹם לְאֲמוּנוֹת-
כְּזָבִיּוֹת.

כִּי מְנַהִיג שֶׁל שִׁקְרָא הוּא בְּחִינַת נְבִיא
הַשִּׁקְרָא, בְּחִינַת (מְלָכִים-א כב, כב"ג): "רוּחַ
שִׁקְרָא". וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲדַרְבָּא, נִתְקַלְקַל
הַמְּדַמָּה, וּבָאִים לְאֲמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת. וְאָזִי
הַמְּדַמָּה מְעַרְב וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם
בְּאֲמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת.

וְזֶה בְּחִינַת 'זְהִמַּת-הַנְּחָשׁ' - כִּי עֲרוּב
וּבְלָבוֹל הַמְּדַמָּה, שְׁמַעְרַב וּמְבַלְבֵּל
בְּאֲמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת, זֶה בְּחִינַת 'זְהִמַּת-הַנְּחָשׁ'.

כִּי כָל הַמְּנַחֲשִׁים וְהַקּוֹסְמִים כָּלָם (דְּבָרִים
יח, י) - הֵם עַל-יְדֵי 'כַּח הַמְּדַמָּה' שְׁאִינוּ
מְבָרַר וּמְתַקֵּן, שְׁמַעְרַב וּמְבַלְבֵּל אוֹתָם
בְּאֲמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְשִׁקְרָא, שֶׁהֵם
'זְהִמַּת-הַנְּחָשׁ'.

וְעַל-כֵּן (שַׁבַּת קמו): "יִשְׂרָאֵל שְׁעָמְדוּ עַל
הַר סִינַי, פָּסְקָה זְהִמַּתְךָ" - 'זְהִמַּת-
הַנְּחָשׁ', שֶׁהוּא אֲמוּנוֹת-כְּזָבִיּוֹת. כִּי שָׁם זָכוּ
כָּלָם לְנְבוּאָה, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, רַבֵּן שֶׁל כָּל
הַנְּבִיאִים, שֶׁהָיָה מְנַהִיג הָאֲמִתִּי שְׁלָהֶם. וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְתַּקֵּן הַמְּדַמָּה אֶצְלָם, וְזָכוּ
לְאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם.

וְדַרְשׁוּ רַז"ל (שָׁם פח): "שֶׁכָּל הָעוֹלָם הָיָה
תְּלוּי עַד שִׁשָּׁה בְּסִיּוֹן, שֶׁקָּבְלוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה".

כִּי עִקַּר הַחֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ: לִידַע
שֶׁהָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם בְּרִצּוֹנוֹ - הוּא תְּלוּי בְּאֲמוּנָה, כִּי עַל-
יְדֵי 'שֶׁכָּל' אִי-אֶפְשָׁר לְהִבִּין 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם'.

וְעַל-כֵּן הָאֶפִּיקוֹרְסִים כּוֹפְרִים בְּזֶה,
מַחֲמַת שְׁאִי-אֶפְשָׁר לְהִבִּין זֹאת
בְּ'שֶׁכָּל'. כִּי עִקַּר 'חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם' הוּא רַק עַל-
יְדֵי 'אֲמוּנָה' - כִּי אָנוּ מְאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם מְחֻדָּשׁ וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "הָיָה הָעוֹלָם תְּלוּי עַד קְבֻלַּת-
הַתּוֹרָה" - כִּי אֲזִי זָכוּ לְאֲמוּנָה-
שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי רוּחַ-נְבוּאָה בְּנ"ל, וְעַל-כֵּן אֲזִי
דִּיקָא נִתְגַּלָּה חֲדוּשֵׁי-הָעוֹלָם. [עֵינִי לְחַלּוֹן מַה
שֶׁהֵבֵאנוּ מִ'לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַלְכוּת מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ].

נג.

(חיי-מוהר"ן יג)

בְּתוֹ הַקְּטָנָה מֵרַת פִּיגָא ז"ל שֶׁנִּפְטְרָה,
בָּאָה אֵלָיו בְּקוֹבְלָנָא רַבָּה, כִּי בְּנֵי-בֵיתוֹ

מלכה לכרף אצבעו, וראתה שם אבן-טוב,
ונתקנאה בו מאד. ועשתה עצמה חולה,
ובאו כמה דאקטורים, ולא היו יכולים
לעשות לה רפואה, וקראו למכשפים. והיה
שם מכשף, וגלתה לו האמת: "שהיא
עשתה עצמה חולה!"

ושאלה אותו: "אם יוכל לעשות פשוף
לאדם שיהיה מצרע"?! - אמר:
"הן" - אמרה לו: "אולי יבקש מכשף
שיבטל הפשוף ויתרפא"?! - אמר המכשף:
"אם ישליכו הפשוף אל המים, לא יוכלו
לבטלו עוד!"

ועשתה בן, והשליכה הפשוף אל המים,
ונעשה הבן-מלך, 'מצרע' מאד
וכו'! - ועסק המלך בדקטורים ובמכשפים,
ולא הועילו! - וגזר על היהודים שיתפללו!
ובקשו הצדיק הנ"ל וכו', והיה מתפלל
להשם-יתברך וכו'! - ובא הצדיק להמלך,
והיה מתפלל, ולא הועיל! - והודיעו לו:
"שהוא פשוף!"

והצדיק הנ"ל, היה גבוה למעלה מן כל
הכשפים, ובא הצדיק והודיע
להמלך: שהוא פשוף! ושהשליכו הפשוף
למים! ואין תקנה להבן-מלך, כי אם
שישליכו המכשף שעשה הפשוף למים!

אמר המלך: אני גותן לך כל המכשפים
להשליכם למים, כדי שיתרפא בני!
ונתיראה הבת-מלכה, ורצתה אל המים
להוציא הפשוף מן המים, כי
היתה יודעת היכן מנח הפשוף! - ונפלה אל
המים!

ונעשה רעש גדול: "שהבת-מלך נפלה אל
המים!"

ובא הצדיק הנ"ל ואמר להם: "שתבן-
מלך יתרפא" - ונתרפא, ונתיבש

היו עוסקים ברפואתה עם נכרי אחד שהיה
עוסק בלהשים וסגלות.

ואמר רבנו ז"ל: שאף-על-פי שעבשו
אינם שכיחים 'מכשפים', אבל זה
העבו"ם היה מכשף גמור, וזה היה פגם גדול
לנשמה קדושה ויקרה כזאת. על-כן באה
אליו בקובלנא רבא על-זה. ותקן אותה.

נד.

(ספורי-מעשיות, מעשה ג מחגר)

עין-שם כל הספור מה'מכשפים'.

נה.

(ספורי-מעשיות, מעשה ה)

מבן-מלך שהיה מאבנים-טובות)

מעשה במלך אחד שלא היו לו בנים,
והלך ועסק בדאקטורים וכו'.
ומצאו צדיק גנוז וכו', והבטיח לו: "שהיה
לו באותה שנה ולד" וכו'. וילדה המלכה בת
וכו'.

אחר-כך נכסף המלך מאד שיהיה לו בן
וכו'. ובקשו עוד, ומצאו עוד
צדיק גנוז, ואמרו לו: "שיתן להמלך בן"
וכו', ואמר להם: "שהיה להם בן שיהיה
כלו מאבנים-טובות, ויהיו בו כל הסגלות
של כל האבנים-טובות" וכו'.

וילדה בן, ונעשה שמחה גדולה על
המלך. והבן הנוול לא היה
מאבנים-טובות וכו'.

והבת-מלכה ראתה: שאינה חשובה כל-
כך, ונתקנאה בו. רק זאת
היה נחמתה, באשר שאותו הצדיק אמר:
"שהיה כלו מאבנים-טובות" - טוב שאינו
מאבנים-טובות.

פעם-אחת היה הבן-מלך מחתף עצים,
ונקף באצבעו, ורצתה הבת-

הצרעת ונפל ונקלה כל העור מפנו, ונעשה מאבנים טובות כלו, והיה לו כל הסגלות של כל האבנים טובות!

כו.

(לקוטי הלכות, מעונן ומנחש ב, א"ב ג - על פי ח"ב ח, תקעו תוכחה - מובא לעיל)

כי באמת: ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב"א; כו, יט), הם בבחינת למעלה מהטבע, כי אינם מסורים לשום שר, ואינם מתנהגים על פי הטבע של מערכת השמים, רק על פי השגחתו יתברך.

ועל-כן הם מצוים שלא לדרש באותות השמים, ולא לעונן ולנחש (ויקרא יט, כו; דברים יח, י), כמו שכתוב (ירמיה י, ב): "מאתות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה".

כי באמת הא בהא תליא - כי פשישראל אינם דורשים באלו השקרנים והדמיונות פוזבים של המעוננים, והדורשים באותות השמים, וחוזים בפוכבים, וכיוצא. נמצא: שהם מכניעים 'זהמת הנחש', ומדבקים עצמם ב'אמונה דקדשה'.

כי אלו הדמיונות של שקר של המנחשים והמעוננים, הם 'זהמת הנחש'. וכשהם מתרחקים מזה, רק שמאמינים בהשם לבדו יתברך - אזי זוכים על-ידי האמונה, לבחינת 'חדושי העולם', בחינת 'ארץ-ישראל'. ואזי הנהגתם על-ידי השגחה לבד, על-ידי בחינת 'נפלאות', למעלה מהטבע של מערכת השמים.

נמצא: שעל-ידייזה אין צריכים לירא בכלל מאותות השמים - כי מתנהגים על-ידי השגחה לבד כנ"ל. נמצא: שעל-ידייזה בעצמו שהם מתרחקים מזה, על-ידייזה אינם צריכים לירא מזה כנ"ל.

וזה: "כי יחתו הגוים מהמה" - כי הם יש להם לירא מזה, מאחר שהנהגתם על-ידי הטבע, כי אינם זוכים לבחינת השגחה גמורה בשלמות וכו'. מאחר "שלא פסקה זהמתו, זהמת הנחש" (שבת קמו).

"והם אל מעננים וקסמים ישמעו" (דברים יח, יד), ואין להם אמונה בהשם. ומחמת זה אינם זוכים לבחינת 'ארץ-ישראל', בחינת 'השגחה', בחינת 'חדושי העולם', כי אי-אפשר לזפות לזה, כי-אם על-ידי 'אמונה דקדשה'.

וזה שכתוב אצל אסור שלא לדרש במכשפים ומעוננים (שם שם, יג): **"תמים תהיה עם ה' אלקיך".**

"עם ה' אלקיך" דיקא. "ה' אלקים" - זה בחינת 'שם מלא', בחינת 'עלמא דאיתי', שאז "יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט), בחינת: "ה' הוא האלקים" (דברים ד, לה-לט), בחינת "כלו טוב" (פסחים ג), וכמובא בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות (סימן ד ועוד).

כי אז יתבטל הטבע, ויתנהג על-ידי השגחתו לבד. והשגחתו יתברך הוא 'כלו טוב', 'כלו חסד' וכו'.

ואנחנו "עם קדוש", מצוים גם עכשו לאדבקה מחשבתא בעלמא דאיתי, ולהמשיך בחינת 'עלמא דאיתי', בחינת 'השגחה', גם בזה העולם. כי זה עקר עבודתנו: שיהיה נכלל 'זה העולם', בבחינת 'עלמא דאיתי' - שיהיה 'כלו אחד'.

ועל-כן אנו מצוין: שלא לדרש באותות השמים, ולא במנחשים ומעוננים, רק להאמין בהשם, כדי לזפות על-ידייזה לבחינת 'השגחה', בחינת 'עלמא דאיתי'.

וְזָהוּ בַּחֲנִינְתָּ: "תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", שְׁכָתוֹב אַחַר אַזְהָרֹת: "לֹא יִהְיֶה בְךָ מַעֲוֹנָן וּמִנְחָשׁ" וְכו'.

"עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" דִּיקָא, בַּחֲנִינְתָּ "ה' הוּא הָאֱלֹהִים" (דְּבָרִים ה, ה־ל"ט), בַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, שְׁאֲנוּ מְצוּיִם לְדַבֵּק עֲצֻמְנוּ בַּבַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, בַּחֲנִינְתָּ 'הַשְּׁגָחָה, בַּחֲנִינְתָּ "ה' הוּא הָאֱלֹהִים", בַּחֲנִינְתָּ 'כְּלוּ טוֹב, בַּחֲנִינְתָּ 'בְּטוֹל הַטְּבַע. כִּי הַטְּבַע' שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָּ 'אֱלֹהִים' - נִכְלָל בַּבַּחֲנִינְתָּ ה', בַּחֲנִינְתָּ 'הַשְּׁגָחָה, כִּי 'כְּלוּ אַחַד כְּלוּ טוֹב, כְּנ"ל.

וְזָה בַּחֲנִינְתָּ "תָּמִים" - כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּמִימוֹת וְהַשְּׁלֵמוֹת שְׁאִין בּוֹ שׁוּם חֶסֶד, כִּי כָל הַחֶסֶד וְהַדִּינִים הֵם בַּבַּחֲנִינְתָּ הַטְּבַע, שִׁינִיקְתָּה מִבַּחֲנִינְתָּ 'דִּין, מִבַּחֲנִינְתָּ 'אֱלֹהִים. אֲבָל בַּבַּחֲנִינְתָּ 'הַשְּׁגָחָה, בַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, אִין שׁוּם חֶסֶד וְדִין כָּלֵל, כִּי 'כְּלוּ טוֹב, כְּנ"ל.

וְזָה שְׁנִזְכָּר 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל אֲצֵל אַזְהָרָה זֹה, וְתִלָּה 'כְּבִישַׁת אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמַצּוֹה זֹה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים יח, יד): "כִּי הִגַּזְתָּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר אִתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם, אֲלֵ מַעֲנָנִים וְאֵל קַסָּמִים יִשְׁמְעוּ, וְאִתָּה לֹא כֵן" וְכו'.

כִּי בְּאֵמַת עֵקֶר 'כְּבִישַׁת אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - הוּא עַל־יַדֵּי שְׁאֲנוּ פְרוֹשִׁים מֵאֶסוֹר זֶה. כִּי עַל־יַדֵּי־זֶה שְׁאֲנוּ מִתְרַחֲקִים מִזְהָמָא זֹה שֶׁל 'מִנְחָשִׁים וּמַעֲוֹנָנִים, רַק אָנוּ מֵאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם, עַל־יַדֵּי־זֶה אָנוּ זֹכִינְ לְבַחֲנִינְתָּ 'חֲדוּשֵׁי־הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָּ 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל. כִּי עֵקֶר 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל הוּא עַל־יַדֵּי "כַּח מַעֲשִׂיו" (תְּהִלִּים קיא, ו), עַל־יַדֵּי שְׁמֵאֲמִינִים כִּי ה' בְּרָא הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ וְכו' (רש"י בְּרֵאשִׁית א, א).

וְזָה שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים שָׁם, יב): "כִּי בִגְלָל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֹהִים ה' אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ" - כִּי עַל־יַדֵּי שְׁדוּרְשִׁים בְּאֵלוֹ

הַתּוֹעֵבוֹת, וְאִין לָהֶם 'אֲמוּנָה, עַל־יַדֵּי־זֶה הֵם נִתְגַּרְשִׁים מֵאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, כִּי־אֵם עַל־יַדֵּי 'אֲמוּנָה כְּנ"ל.

וְזָה שְׁנִסְמָךְ אֲצֵל אַזְהָרָה זֹה (דְּבָרִים שָׁם, יח): "נִבְיֵא אֱלֹהִים לְךָ" וְכו' - כִּי כְּלִזְזָה תְּלוּי בְּנִבְיֵא הָאֵמַת, כִּי עַל־יַדֵּי 'נְבוּאָה זֹכִינְ לְאֲמוּנָה־דְּקַדְשָׁה, וְלִפְרֵשׁ מִזְהָמַת־הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָּ "מִנְחָשִׁים וּמַעֲוֹנָנִים" כְּנ"ל (כְּמִבְאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה).

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר אֶסוֹר שֶׁל 'מִנְחָשִׁים וּמַעֲוֹנָנִים' וְכִיּוֹצֵא - הוּא כְּדִי לִפְרֵשׁ מִזְהָמַת־הַנְּחָשׁ, וְלִהְיוֹת עֲלֵינוּ 'הַשְּׁגָחָה' יִתְבָּרַךְ, בַּחֲנִינְתָּ 'עֲלֵמָא־דָּאֲתִי, עַל־יַדֵּי הָאֲמוּנָה־דְּקַדְשָׁה, כְּנ"ל.

כז.

(סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'בְּשׁוֹף')

[א] כְּשִׁנּוֹתֶיךָ מִמּוֹן לְהִשָּׁר בְּשִׁבִיל אִיזְהוּ 'הַתְּמִנּוֹת' שִׁיעֲבִיר אֶת חֲבֵרוֹ וּמִנְהָ אוֹתוֹ, זֶהוּ כְּמוֹ בְּשׁוֹף (הַתְּנַשְׁאוֹת ח"ב ה).

[ב] בָּנִים הַנּוֹלָדִים עַל־יַדֵּי הַלְּחָשִׁים שֶׁל שְׁמוֹת הַטְּמָאָה, אוֹ עַל־יַדֵּי בְּשׁוֹף, הֵם יִהְיוּ נוֹאֲפִים (בְּשׁוֹף א; נְאוּף מו).

[ג] כָּל הָעוֹסֵק בְּשְׁמוֹת הַטְּמָאָה, הוּא נִזְוֵק בְּכָל דְּבָר (בְּשׁוֹף ב).

[ד] אִין הַבְּשׁוֹף מִזִּיק, אֵלָּא לְבַעֲלֵי־נְאוּהָ (בְּשׁוֹף ג).

[ה] מִי שְׁנִזְוֵן מִמּוֹן לְמִכְשָׁפִים, עַל־יַדֵּי־זֶה תוֹלִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּבֵית שֶׁל נְכָרִים (מִמּוֹן פז).

[ו] בְּעוֹן בְּשׁוֹף וְנְאוּהָ, הַצְּדִיק נִסְתַּלַּק (נְאוּף מד; צְדִיק קסב).

[ז] בְּנֵי נוֹאֲפִים, יִהְיוּ נִצְרָכִים לְכְּשׁוֹף (נְאוּף מה).

"וְחֵבֵר חֵבֵר" (דברים יח, יא)

נח.

(שיר נעים, בתחלת הספר)

מְבִרִית-קֹדֶשׁ בּוֹרְחִים, הַנֶּאֱמָר בּוֹ "הַמּוֹל
יְמוֹל" (בראשית יז, ג). חוֹבְטִים
כְּבִמְקָלוֹת בְּצוּרוֹתֵם הַמְשֻׁנוֹת. חוֹבְרֵי חֵבְרִים
וּמְכַשְׁפִּים, מְכַרְעִים אוֹתָם, בְּהַשְׁבַּעְתָּם
בְּשִׁמוֹת הַמְּכּוּנּוֹת.

"תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים יח, יג)

נט.

(ח"א יח, ג)

כָּל-זֶמַן שָׂאִין לְאָדָם אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת
שָׂאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, בּוֹדְאֵי אִין
לוֹ לְקַבֵּל ה' מְלוּכָה וְה' הִנְהִיגָהּ. וְאֶפְלוּ מִי
שֶׁמֵּאֲמִין בְּאִיזָה דָּבָר שֶׁהוּא מ' דְּרִכֵּי הָאֱמֹרִי"
(שבת סז), אִף-עַל-פִּי שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּהֵשֶׁם-
יִתְבָּרָה, אֶפְלוּ מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲמוּנָה גְדוֹלָה.

כִּי ה' מְנַהִיגוֹת, עִקְרָה בְּבַחֲיַנַּת רַחֲמִים.
וְעִקְרָה ה' רַחֲמִים, בְּהַסְרַת עִבּוֹ"ם, אֶפְלוּ
שֶׁמֶץ עִבּוֹ"ם.

וְאֶפְלוּ כִּשְׁהוּא אוֹמֵר: "צְבִי הַפְּסִיקוּ"
(סנהדרין סה:), אִין לוֹ רַחֲמָנוֹת
בְּשִׁלְמוֹת - עַד שֶׁיִּפְשַׁשׁ עֲצָמוֹ שְׁלֵא יִשְׁאָר
אֲצִלוֹ אֲמוּנוֹת שָׂאִין צְרִידָה לְהֵאֲמִין, וְשִׁיחִיָּה
"תָּמִים עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים יח, יג).

ל.

(ח"א לא, ט)

מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרַגַּת 'אֲבֵרָהֶם', הִינּוּ בַּחֲיִנּוֹת
'בַּעַל נֶפֶשׁ' - אִזִּי בּוֹדְאֵי כָּל אֲכִילוֹתָיו

וּסְעָדוֹתָיו בְּבַחֲיַנַּת "לֶחֶם הַפָּנִים" (שמות לה, יג;
לט, לו), בְּבַחֲיַנַּת (בראשית יז, א): "הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי".

"הִתְהַלֵּךְ" - זֶה בַּחֲיַנַּת 'רַגְלִיךָ', בַּחֲיַנַּת
'פְּרָנְסוֹתוֹ' וְכוּ'.

"הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי" - שְׁנַעֲשֶׂה מֵהֶם בַּחֲיַנַּת
'פָּנִים' וְכוּ', הִינּוּ: "לֶחֶם
הַפָּנִים", דְּרַגְיָן דְּאֲבֵרָהֶם. וְאִז כָּל הָעִבּוֹ"ם וְכָל
הַכּוֹכְבִים-וּמַזְלוֹת שֶׁהֵם תַּחְתֵּיהֶם, כָּלֵם
טוֹרְחִין בְּשִׁבִּיל זֶה הָאִישׁ.

וְזֶהוּ: "הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תָּמִים" -
בְּבַחֲיַנַּת (דברים יח, יג): "תָּמִים תִּהְיֶה
עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" - שְׁלֵא תַצְטָרֵךְ לְדַרְשׁ אַחַר
כּוֹכְבִים-וּמַזְלוֹת, כִּי תִהְיֶה לְמַעַלָּה מֵהֶם.

לא.

(לקוטי הלכות, בית הבדק, ה, לג)

אִין 'שְׁלֵמוֹת', כִּי אִם מִי שֶׁזּוֹכָה לְאֲמוּנָה
וְ'תְמִימוֹת'. וְעַל-כֵּן נִקְרָא בְּשֵׁם 'תָּמִים',
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דברים יח, יג): "תָּמִים תִּהְיֶה עִם
ה' אֱלֹהֶיךָ" - כִּי כְּשֶׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי 'תָּמִים'
פְּרוּשׁוֹ 'שְׁלֵם' - כִּי מִי שֶׁזּוֹכָה לְ'תְמִימוֹת'
בְּאֵמֶת, זֶה עִקְרָה ה' שְׁלֵמוֹת.

- עֲנִין ה' תְּמִימוֹת' -

לב.

(ח"א לב, ט)

לוֹלֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשֻׁלְבִין מֵעֲצָמוֹן
הַחֲכָמוֹת, לֹא הָיוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה
וְכוּ'. וְהִינּוּ שֶׁתְּרַגְּסוּ אוֹנְקָלוֹס (דברים לב, ו): "עִם
נָבֵל וְלֹא חָכֵם", "עֲמָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵיתָא
וְלֹא חֲכִימוּ". כִּי עִקְרָה 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' הִיָּה,
עַל-יְדֵי 'וְלֹא חֲכִימוּ', עַל-יְדֵי שֶׁהִשְׁלִיכוּ
מֵאֵתָם כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּ'.

לה.

(ח"ב יט)

עֵקֶר הַתְּכֵלִית וְהַשְּׁלֵמוֹת: הוּא רַק לְעֵבֶד
הַשֵּׁם בְּתַמִּימוֹת גְּמוּר, בְּלִי שׁוֹם
חֲכָמוֹת כָּלֵל וְכוּ'.

לו.

(ח"ב מד)

זֶה כָּלֵל גְּדוֹל וְיִסוּד וְעֵקֶר בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם:
לְהִיּוֹת 'תָּם וְיִשָּׁר' (איוב א, א) וְכוּ', לְעֵבֶד
אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת
וְחֻקִּירוֹת כָּלֵל כָּלֵל לֹא. גַּם מִחֲכָמוֹת שִׁישׁ
בְּעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם בְּעֵצְמוֹ צָרִיךְ לְהִרְחִיק מְאֹד.

כִּי כָל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שִׁישׁ
לְהִנְכַנְסִין וּמִתְחִילִין קִצְתָּ בְּעִבּוֹדַת־
הַשֵּׁם, אֵינָם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְהֵם רַק דְּמִיוֹנוֹת
וּשְׁטוּתִים וּבְלָבוּלִים גְּדוֹלִים.

וְאֵלוֹ הַחֲכָמוֹת, מִפִּילִין מְאֹד אֵת הָאָדָם
מֵעִבּוֹדַת־הַשֵּׁם, דְּהֵינּוּ מֵה שְׁחוֹשֵׁב
וְחוֹקֵר וּמְדַקְדֵּק בִּיּוֹתֵר: "אִם הוּא יוֹצֵא
כִּרְאוֹי בְּמָה שֶׁעוֹשֶׂה?" - כִּי בְּשִׁרְיָדָם אֵי־
אֶפְשָׁר לוֹ שִׁיֵּצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ'.

וּבַאֲמַת, אַחֵר כָּל הַחֲכָמוֹת, אֶפְלוּ מִי
שִׁיּוֹדֵעַ חֲכָמוֹת בַּאֲמַת, צָרִיךְ
לְהַשְׁלִיךְ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלְעֵבֶד הַשֵּׁם
בְּתַמִּימוֹת בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּר בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת.

וְזֶה הִיא הַחֲכָמָה הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּכָל הַחֲכָמוֹת:
"לְבִלִי לְהִיּוֹת חָכָם כָּלֵל". כִּי בַּאֲמַת אֵין
חָכָם בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה
נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהָעֵקֶר הוּא: "רַחֲמָנָא לְפָא בְּעִי"
(סנהדרין קו: זחר תצא רפא:).

לז.

(ח"ב עח)

וְיֻכַּל לָבוֹא לְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה עַל־יְדֵי
תְּמִימוֹתוֹ וְאַמוּנָתוֹ. כִּי חֲכָמוֹת אֵין

וְהָעֵקֶר הָעִבּוּדָה: לְהִיּוֹת "תָּם וְיִשָּׁר, יִרָא
אֱלֹקִים, וְסָר מֵרַע" (איוב א, ח), בְּלִי
שׁוֹם חֲכָמוֹת.

וּשְׁלֵמוֹה הַמְּלִיךְ עָלְיוֹת־הַשְּׁלוֹם, אַחֵר
שֶׁכֶּתוּב בּוֹ (מְלָכִים־א ה, יא):
"וַיַּחֲכֶם מִכָּל הָאָדָם", אָמַר (מְשָׁלִי ל, ב): "כִּי
בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ, וְלֹא בִינַת אָדָם לִי". וְכֵן
אָמַר אֶסְף (תְּהִלִּים עג, כב): "וְאֲנִי בַעַר וְלֹא אָדַע,
בְּהִמּוֹת הַיִּתִּי עֵמֶד". וְכֵן כֶּתִיב (מְשָׁלִי כא, ל):
"אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֵצָה לְנִגְדֵי ה'".

לח.

(ח"ב ה, בסוף)

בַּאֲמַת הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, לְהַשְׁלִיךְ
מֵאֵתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת וּלְהַתְנַהֵג
בְּפִשְׁיטוֹת, לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה עֲבָדוֹת, לְעֵבֶדוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּעִבּוֹדוֹת בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי חֲכָמוֹת.

לד.

(ח"ב יב)

כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחֵר שֶׁכָּלוֹ וְחֲכָמָתוֹ, יוֹכֵל
לְכָל בְּטַעוֹתֵים וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים,
וְלָבוֹא לִיְדֵי רַעוֹת גְּדוֹלוֹת חִסּוֹן־שְׁלוֹם. וַיֵּשׁ
שֶׁקְלָקְלוֹ הַרְבֵּה, כַּגּוֹן הַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד
הַמְּפָרְסָמִים שֶׁהִטְעוּ אֵת הָעוֹלָם, וְהַכֵּל הָיָה
עַל־יְדֵי חֲכָמָתָם וְשִׁכְלָם.

וְעֵקֶר הַיְהִדוּת: הוּא רַק לִילֵךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבְפִשְׁיטוֹת, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת,
וְלְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה, שִׁיְהִיָּה שֵׁם
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְלְבִלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד
עֵצְמוֹ. רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ,
יַעֲשֶׂה. וְאִם לֹא, לֹא. וְאִזִּי בּוֹדָאִי לֹא יִכְשַׁל
לְעוֹלָם.

צָרִיכִין כָּלֵל, רק אַמוּנָה וְתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת
בְּלִי שׁוּם חֲכָמָה כָּלֵל.

כִּי 'חֲכָמוֹת' מְזִיקִים מְאֹד לְהָאָדָם,
וְהַחֲכָמִים נִלְכָּדִים בְּחֲכָמָתָן שֶׁל עֲצָמָם,
כִּי הַחֲכָמָה מִתְעֵה אוֹתוֹ מִחֲכָמָה לְחֲכָמָה,
וּמֵאוֹתָהּ הַחֲכָמָה לְחֲכָמָה אַחֶרֶת, וְכֵן מִחֲכָמָה
לְחֲכָמָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁנִּלְכָּד וְנִתְעֵה
בְּחֲכָמוֹת עֲצָמוֹ וְכוּ'. אֲשֶׁרִי הַהוֹלֵךְ
בְּתַמִּימוֹת.

לח.

(ח"ב קד)

עֵקֶר הַיְהוּדוֹת, הוּא בְּפְשִׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת
גָּמוּר, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת.

לט.

(שיחות-ה'ר"ן לב)

כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת בְּאַמוּנָה לְבַד
בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת - יָכוֹל לְזַכּוֹת
שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיָּבֹא לְבַחֲנֵת
"רְצוֹן", שֶׁהוּא לְמַעַלְה מ'חֲכָמָה'.

כִּי בְּאַמֶּת 'חֲכָמָה-דְּקָדְשָׁה' הוּא לְמַעַלְה
מ'אַמוּנָה', אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ
צָרִיכִים לְבְּלִי לִילֵךְ בְּחֲכָמוֹת וְחֲקִירוֹת, רק
ב'אַמוּנָה' לְבַד, כִּי 'אַמוּנָה' הוּא דָּבָר חֲזָק
מְאֹד.

וְאִזִּי כְּשֶׁהוֹלֵךְ ב'אַמוּנָה' לְבַד, בְּלִי
'חֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת' - אִזִּי זוֹכֵה לְבֹא
לְבַחֲנֵת 'רְצוֹן' שֶׁהוּא לְמַעַלְה אֶפְלוּ
מִחֲכָמָה.

דִּהְיִנּוּ: שִׁיזְכָּה שִׁיְהִיָּה לוֹ רְצוֹן מִפְּלֶג חֲזָק
מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁתַּוְקָקוֹת
נִמְרָץ מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע מַה לַּעֲשׂוֹת כָּלֵל
מִגְדֹּל הַהַשְׁתַּוְקָקוֹת, וַיִּצַּעַק וְכוּ' וְכוּ'.

מ.

(שיחות-ה'ר"ן נא)

גַּם חֲכָמוֹת אֵינָם כָּלוּם, רק תַּמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת. גַּם בְּתַמִּימוֹת אֲסוּר לְהִיזֵת
שׁוֹטָה, אָבֵל אֶף-עַל-פִּי-כֵן חֲכָמוֹת אֵין
צָרִיכִים כָּלֵל.

מא.

(שיחות-ה'ר"ן קא)

כָּבֵר מְבֹאֵר בְּמָה פְּעָמִים: שְׂאִין צָרִיכִין
שׁוּם חֲכָמוֹת בְּעֵבוֹדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ,
רק תַּמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת וְאַמוּנָה.

וְאָמַר: שֶׁ'פְּשִׁיטוֹת' הוּא גְבוּהַ מִן הַכָּל. כִּי
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּרוּךְ-הוּא, הוּא
בְּוֹדָאִי גְבוּהַ מִן הַכָּל. וְהוּא יִתְבָּרֵךְ הוּא
"פְּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוֹת" (מוֹבָא כָּבֵר
בְּרֵאשׁוֹנִים).

מב.

(שיחות-ה'ר"ן רלה)

כָּבֵר מְבֹאֵר ב'לְקוּטֵי-תַנְיָנָא" (סִימָן מד):
שֶׁרַבְנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד: "לְבְּלִי
לְהַחְמִיר חֲמֵרוֹת יִתְרוֹת בְּשׁוּם דָּבָר" וְכוּ'
וְכוּ'.

הָאֲרִיךְ בְּשִׂיחָה זו הִרְבֵּה אֲזוּ, כִּי עֵקֶר
הָעֵבוֹדָה בְּאַמֶּת הוּא תַּמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת, לְהִרְבוֹת בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים-
טוֹבִים, בְּלִי לְחַפֵּשׁ לְחַדֵּשׁ דּוֹקָא חֲמֵרוֹת
יִתְרוֹת. רק לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוּמוֹנִים
וְכוּ'.

וְאָמַר אֲזוּ: שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה עֲזָבוּ הָעוֹלָם
'חֲכָמוֹת הַדְּקָדוּק' וְאֵינָם עוֹסְקִים בּוֹ
כָּלֵל, כִּי 'דְּקָדוּק' אֵין צָרִיכִין כָּלֵל, כִּי אֵין
צָרִיכִין לְדְקָדֵק עַל עֲצָמוֹ יוֹתֵר מִדָּאִי לְבַקֵּשׁ
'חֲמֵרוֹת יִתְרוֹת'.

מה.

(ספורי-מעשיות, מעשה ט מחכם ותם)

והאחד היה תם' ומחו היה נמוך וכו'.
ומחמת שהיה תם', למד הרבה
עד שקבל, ולא היה בקי בהאמנות בשלמות.
ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה,
ומחמת שהיה תם', ולא היה בקי בהמלאכה
כל-כך, על-כן היה פרנסתו בדחק גדול
ובצמצום וכו'.

ומנהגו היה: שהיה תמיד בשמחה גדולה
מאד, והיה רק מלא שמחה
תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקאות
וכל המלבושים וכו'.

ושבח מאד את אותו המאכל: "כמה הוא
מתקן וטוב!" פאלו היה אוכל אותו
המאכל ממש.

ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם,
טעם כל מאכל ומאכל שהיה
רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו הגדולה
וכו'. והיה רק מלא שמחה וחדוה תמיד.

בשהיה גומר המנעל, ומן-הסתם היה לו
ש'ש קצוות וכו', היה לוקח
המנעל בידו והיה משבח אותו מאד, והיה
מתענג מאד ממנו וכו'.

ואצל העולם היה ללעג וכו'. והיה אותו
ה'תם' אומר: רק בלי ליצנות! וכו'.
וכשהיה רואה, שפונתם לליצנות, היה
אומר: "מה יהיה בשתהיה חכם ממני? הלא
אזי תהיה שוטה, פי מה אני נחשב?
וכשתהיה חכם ממני, אדרבא, אזי תהיה
שוטה! וכו'.

והיה בעיני ה'חכם' לשחוק, ונדמה בעיניו
למשגע. ואמר לו ה'תם': "הלא סתם
בני-אדם שמתלווצצים ממני, הם שוטים, פי

והאריך בזה עוד. ואמר אז: "ש'אין שום
דבר שיהיה חיוב בדוקא. ואם
לאו" וכו'.

מג.

(חיי-מוהר"ן קו)

רבנו ז"ל ביום חתנתו לפני החפה, הלך
וקרא כמה בני-הנעורים, ודבר עם כל
אחד ואחד ביחידות, ונסה אותם בחכמתו
היכן הם עומדים.

ואחר-כך קרא את רבי שמעון, והתחיל
לדבר עמו גם-כן בחכמה, פאלו
הוא רוצה חס-ושלום הבלי עולם-הזה. ורבי
שמעון עמד משתומם ולא השיב לו, פי הוא
לא חפץ באלה.

ענה רבנו ז"ל ואמר אליו: "וכי אין אתה
בני-אדם, מדוע אינך חפץ באלו
הדברים של עולם-הזה!" - השיב לו: "אני
איש תם וחפץ בתמימות!" - ענה רבנו ז"ל
ואמר לו: "כפי הנראה שיהיה הפרות גדול
בינינו" [ס'האט א פנים אז מיר וועלך זיך קענען].

מד.

(חיי-מוהר"ן תז)

אשרי מי שאינו יודע כלל מ'ספרי
המחקרים, והולך בתמימות, פי
"לא באלה חלק יעקב" (ירמיה י, טז).

ומרגלא בפומה דרבנו ז"ל לומר: פי טוב
להודות להשם על אשר שלח
לנו את נאמן ביתו, הוא משה רבנו עליו-
השלום, שהוציא אותנו מכל המבוכות, ונתן
לנו את התורה, וצוה עלינו להאמין בהשם
בלי שום חקירות כלל, ולקיים את כל דברי
התורה והמצוות בפשוטן. אשרי מי שזוכה
לילך בתמימות.

וְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם הַתָּם בְּתַחֲלָה מִהֲנַהֲגַת
הַמְּדִינָה, וְהוּטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד
מְאֹד, כִּי רָאָה: שֶׁהוּא מִתְנַהֵג בְּיִשָּׁר וְאַמֶּת
גָּדוֹל, בְּלִי שׁוֹם עוֹלָה וּמִרְמָה וְכוּ'. וְאָמַר:
"אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהוּא חָכֵם כְּזֶה, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן
מִתְנַהֵג בְּתַמִּימוֹת כְּזֶה!"

וַיֵּטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמִנֵּה הַמֶּלֶךְ
אוֹתוֹ: שִׁיחִיָּה מִיִּנְיָסְטֶעֶר (שר) **עַל**
כָּל הַמִּיִּנְיָסְטֶעֶרִים (שרים) וְכוּ'.

עַל־זֶה הַמַּעֲשֵׂה נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה (לקוטי-
מוֹהַר"ן ח"ב יט) **הַמְּדַבֵּר מִחֻכְמוֹת**
וְתַמִּימוֹת: שֶׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא רַק תַּמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת וְכוּ'. (ועֵין עוֹד שָׁם בְּאַרְיִכוֹת בְּגִדְל מַעֲלַת
הַתַּמִּימוֹת וּגְנוּת הַחֻכְמוֹת).

"אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי
את אשר לא צויתיו לדבר" (דברים יח, כ)
- ענין 'נביא שקר' -

מו.

(ח"ב ח, ח)

צָרִיכִין לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אַחֲרֵי מְנַהִיג
אַמֶּתִי לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. כִּי כָל
מְנַהִיג וּמְנַהִיג יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת 'רוּח־נְבוּאָה' וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי בְּחִינַת הַ'רוּח־הַקֹּדֶשׁ' שִׁישׁ
לְהַמְנַהִיג הָאֱמֶתִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'רוּח־נְבוּאָה' - נִתְחַזַּק וְנִתְתַקֵּן אֶצֶל כָּל
הַמִּתְקַרְבִּים אֵלָיו, הָאֱמוּנָה הָאֱמֶתִיּוֹת
דְּקֹדֶשׁהּ. וְנִתְתַקֵּן וְנִתְבָּרַר בְּחִינַת הַמְּדַמָּה.
כִּי עַקֵּר לְתַקוּן הַמְּדַמָּה, הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת
'רוּח־נְבוּאָה'. וְנִתְתַקֵּן וְנִתְבָּרַר הָאֱמוּנָה־
הַקְּדוּשָׁה.

אִם הִפּוּה חֻכְמִים מִמֶּנִּי, הֲלֹא אֲדַרְבֶּה הֵם
שׁוֹטִים, מִכָּל־שֵׁפֶן חָכֵם כְּמוֹתָהּ, וְמָה תִּהְיֶה
אִם אַתָּה חָכֵם מִמֶּנִּי?!

עָנָה הַתָּם לְהַחֲכֵם: "מִי יִתֵּן שְׁתָּבוֹא
אַתָּה עַל מְדַרְגָּה שְׁלִי!"

הַשִּׁיב הַחֲכָם: זֶה אֲפָשָׁר לְהִיזוֹת שְׁאֲנִי
אָבוֹא עַל שְׁלָךְ, שְׁיִנְטֵל מִמֶּנִּי
הַשְּׁכָל, אוֹ אֶהְיֶה חוֹלָה, וְאֶהְיֶה נַעֲשֵׂה מְשַׁעַע,
כִּי הֲלֹא מָה אַתָּה? אִישׁ מְשַׁעַע! - אָבֵל שְׁאַתָּה
תָּבוֹא עַל שְׁלִי, זֶה אִי־אֲפָשָׁר בְּשׁוֹם אִפּוֹ,
שֶׁתִּהְיֶה אַתָּה חָכֵם כְּמוֹנִי!"

הַשִּׁיב הַתָּם: אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַכֹּל
אֲפָשָׁר, וַיְכּוֹל לְהִיזוֹת בְּהִרְפָּעֵין
שְׁאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלָךְ. וְשַׁחַק הַחֲכָם מִמֶּנּוּ
מְאֹד וְכוּ'.

כִּי הַחֲכָם אֵינֶם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מְמֻנָה עַל
הָאוֹצְרוֹת - פֶּן עַל יְדֵי חֻכְמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ
יֻכַל לְבַזֵּז הָאוֹצְרוֹת, עַל־כֵּן עוֹשִׂין מְמֻנָה
עַל הָאוֹצְרוֹת - תָּם דְּוָקָא.

וְעַתָּה שְׁנִתְרוֹמַם מְזֹלוֹ, וּבָא לוֹ קֶצֶת הַבְּנָה
- אִף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הִשְׁתַּמֵּשׂ כָּלֵל
בְּחֻכְמָתוֹ, רַק נִהַג בְּתַמִּימוֹתוֹ כְּבָרָאשׁוּנָה,
וְהִנְהִיג אֶת הַמְּדִינָה בְּתַמִּימוֹת בְּאַמֶּת וּבִיִּשָּׁר,
וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בּוֹ וְכוּ', כְּפִי תַמִּימוֹתוֹ
בְּאַמֶּת, בְּלִי שׁוֹם עֲרָמָה וּמִרְמָה וְכוּ'.

וְתַכֵּף עָלָה עַל דַּעְתּוֹ: שֶׁחֲבָרוּ הַחֲכָם אָמַר
לוֹ: "שְׂאִי־אֲפָשָׁר בְּשׁוֹם אִפּוֹ שֶׁהוּא
יָבוֹא עַל שְׁלִי". וְהִנֵּה עַתָּה כְּבָר בָּא עַל
חֻכְמָתוֹ!

וְאִף־עַל־פִּי־כֵן, אִף־עַל־פִּי שֶׁכְּבָר הָיָה
יֹדֵעַ חֻכְמוֹת, לֹא הָיָה
מְשַׁתְּמֵשׂ עִם הַחֻכְמוֹת כָּלֵל, רַק נִהַג הַכֹּל
בְּתַמִּימוֹתוֹ כְּבָרָאשׁוּנָה וְכוּ'.

על-כך כל המתקרבים ל'מנהיג-אמתי',
זוכין לאמונה ישרה וקדושה.

וצריך לבקש מאד מהשם-יתברך:
"שיזכה להתקרב למנהיג אמתי!"

בדי שיזכה לאמונה אמתיות בשלמות.

כי כשמתקרבין חסוֹשֵׁלֹם ל'מנהיג של
שקר', באין חסוֹשֵׁלֹם לאמונות-
פזביות. כי 'מנהיג של שקר', הוא בחינת
'נביא השקר', בחינת (מלכים-א כב, כב-כג): "רוח
שקר".

ועל-ידי-זה אדרבא, נתקלקל ה'מדמה',
ובאים לאמונות-פזביות'.
ואזי ה'מדמה' מערב ומבלבל את האדם
ב'אמונות-פזביות'. וזה בחינת 'זהמת-הנחש'
וכו'.

מד.

(ח"ב טו)

אלו המתפארין עצמן בשקר בגדולות
ונפלאות, וכאלו אין שום דבר נמנע
מהם, והכל בידם, ויש מהם שהם 'מנהיגי
הדור' - עקר פחם ויניקתם הוא רק
מהצדיקים הגדולים וכו'.

כי יש צדיקים אמתיים גדולים במעלה,
ויש להם פה קדוש, ודרבם לדבר
גדולות ונפלאות וכו'.

ומחמת ההתפארות של אלו הצדיקים
הגדולים - מזה בא: שנמצאים
'צבועים שקרנים' שמתדמים עצמן בקוה,
ומתפארין עצמן גם-כן ממש באלו
הלשונות של 'התפארות' שיוצא מפה
קדוש של הצדיק-האמת.

וכעין שמצינו בנביאים: שירמיה היה
מתנבא בשוק העליון (ירמיה מט, לה):

"הנני שבר את קשת עינך וכו', ו'חנניה בן
עזרי' נביא-שקר, היה מתנבא בלשון זה
ממש להפך (שם כח, א"ב; סנהדרין פט.)

אבל הם עושים טובות לה'צדיק-אמת'.
כי יש שנותנים צדקה, והם רשעים
נואפים, והצדקה שלהם היא מזקת
להצדיק-האמת. ועל-כך היא טובה
שנמצאים השקרנים הנ"ל, שעל-ידי-זה
הרשעים פונים אליהם - פי השם-יתברך
מכשיל את הרשעים שיתנו הצדקה שלהם
לשקרנים הנ"ל, ועל-ידי-זה נצול הצדיק
מהצדקה שלהם.

אבל מצדיקים פשוטים, עובדי-השם
בפשיטות בתורה ותפלה ומעשים-
טובים, אין להם שום פח, מאחר שהצדיקים
בעצמן אינם מדברים גדולות, ומתנהגים
בפשיטות בעבודה-תמה, על-כך אין להשקר
והגדלות שלהם אחיזה בהם כל-כך.

וזהו ששאל רבי זירא את רב יהודה (שבת
עז:): "מאי טעמא גמלא זוטרי
גנובתה, ותורי אריכא גנובתה?" [למה הגמל
זנבו קצר, ושור זנבו ארוך?].

"גמלא" - זה בחינת ה'צדיק הפשוט',
בחינת: "ולא הלכתי בגדלות
ונפלאות. בגמל עלי אמו" (תהלים קלא, א, א"ב)
- כי הוא מתנהג בפשיטות, ואינו מדבר
גדולות וכו', והוא רק 'גמול עלי אמו'.

ו"זוטרי גנובתה" - זה בחינת (ישעיה ט, יד):
"נביא ומורה שקר הוא הזנב".
אלו ה'צבועים המשקרים', בחינת 'נביאי
השקר', שאחיזתם הוא רק בצדיקים
הגדולים. אבל בה'צדיקים הפשוטים' בחינת
'גמלא', אין להם אחיזה כל-כך, וזהו:
"זוטרי גנובתה".

מת.

(ח"ב כב)

רז"ל קראו לַעֲנוּה שְׁאִינוּ פְּרָאוּי: 'חֲנֻפָּה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (סוֹטָה מא:) עַל 'יִרְמְיָהּ הַנְּבִיא', שֶׁהָיָה עָנּוּ נֶגֶד הַנְּבִיא־שִׁקָר הַנְּנִיחַ, וְאָמַר לוֹ בְּהִכְנָעָה (יִרְמְיָהּ כח, ו): "אִמֵּן, כִּן יַעֲשֶׂה ה'". וְאָמְרוּ רז"ל עַל־זֶה (סוֹטָה שם): "כָּל הַמְחַנְיָף וְכוּ', לְסוֹף גּוֹפֵל בְּיַד בְּנוֹ וְכוּ'".

"לא תסיג גבול רעה אשר גבלו ראשנים" (דברים יט, יד) – ענין 'השגת גבול' –

מט.

(ח"א ו, בסוף)

"וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱדָ" (תהלים קלט, ח), זֶה בְּחִינַת 'חִירִיק דָּס"ג', מְלִשׁוֹן (מְשָׁלִי כב, כח): "אֵל תִּסְגַּ גְּבוּל עוֹלָם" – שֶׁמְסִיג גְּבוּלוֹ וּמְחַזְרֵהוּ לְאַחֲרָיו – בְּחִינַת 'יְרִידָה', שֶׁנוֹפֵל הַסּוֹשְׁלוֹם מִמְדַּרְגָּתוֹ וְנִסּוֹג אַחֲרָיו.

אֶהְיֶה־עַל־פִּי כִּן יִחַזַק עֲצָמוֹ, וְאֵל יִתְיַאֲשׁ לְעוֹלָם, כִּי גַם שָׁם נִמְצָא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת: "וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱדָ". וְזֶה בְּחִינַת 'שֵׁם ס"ג' בְּנ"ל.

"לא יקום עד אחד באיש לכל עון וכו', על-פי שני עדים או על-פי שלשה עדים יקום דבר" (דברים יט, טו)

פְּקוּדָא דָא: לְהַעֲיֵד עֵדוּת בְּבֵית־דִּין וְכוּ' – וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנַתִּינָן (תְּעֵנִית יא): "מִי מַעֲיֵד עַל הָאָדָם, קִירוֹת בֵּיתוֹ" וְכוּ' – מֵאִי 'קִירוֹת בֵּיתוֹ', אֵינּוֹן 'קִירוֹת לְבוֹ', וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פְּנִי אֵל הַקִּיר" [וַיִּתְפַּלֵּל] (יִשְׁעִיָּה לח, ב) – וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן (בְּרֻכּוֹת י:): "מִלְמַד, שֶׁהַתְּפִלָּה חֲזַקְיָהוּ מִקִּירוֹת לְבוֹ" וְכוּ'. – וְעוֹד, תְּגִיֵן סְהָדִין: עֵמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, וְצַדִּיק, וְאֵינּוֹן ע"ד, ע'

וְזֶהוּ: "תוֹרֵי אַרִיכָא גְנוּבָתָה" – בְּחִינַת 'הַצְדִּיקִים הַגְּדוֹלִים', בְּחִינַת (דְּבָרִים לג, ז): "בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ" כְּנ"ל. וְ"אַרִיכָא גְנוּבָתָה" – הֵינּוּ: שֶׁעָקַר יְנִיקַת הַנְּבִיא וּמִזֵּדָה הַשִּׁקָר, שֶׁהוּא ה'זָנֵב', הוּא רַק אֶצְלָם כְּנ"ל.

וְזֶהוּ שֶׁהֵשִׁיב: "גְּמָלָא זוּטָר גְנוּבָתָה, מִשׁוּם דְאֶכְלֵי קוּצִי" [לְפִיכָךְ הִגְמַל זָנְבוֹ קָצֵר, כְּדִי שְׂלָא יִדְבְּקוּ בַּהּ הַקּוּצִים].

הֵינּוּ: שֶׁאֵלוֹ הַצְדִּיקִים־הַפְּשׁוּטִים, בְּחִינַת 'גְּמָלָא' – "אֶכְלֵי קוּצִי", שֶׁאוֹכְלִים וּמְכַלִּים אֶת הַקּוּצִים וְהַחוּחִים הַסּוֹבְבִים אֶת ה'שׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיזָה', הַדְּבוּר הַקְּדוֹשׁ – שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם יְנִיקָה מִה'דְּבוּר הַקְּדוֹשׁ'. כִּי מֵעֲבוּדָה פְּשׁוּטָה בְּתַמִּימוּת אֵין לָהֶם יְנִיקָה כְּנ"ל, כִּי אֵינָם יְכוּלִים לְהַתְדַמּוֹת אֲלֵיהֶם וּלְנַהֵג שִׁקָר שֶׁלָּהֶם עַל־יָדָם.

"וְתוֹרֵי אַרִיכָא גְנוּבָתָה, מִשׁוּם דְדִירֵי בְּאַנְמֵי וּבְעֵי לְכַרְפוּשֵׁי בְקִי" [לְפִיכָךְ הַשׁוֹר זָנְבוֹ אַרוּךְ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִמְצָא בְּמִקְוֹמוֹת מְרָעָה, וְצָרִיף לְנַעֲנַע בְּזָנְבוֹ, לְהַבְרִיחַ הִיתוּשִׁים].

"דְדִירֵי בְאַנְמֵי" – הֵינּוּ: שֶׁמְקַבְּלִים דְּבוּר פִּיָּהֶם הַקְּדוֹשׁ מ'בְּעַל־יְצַדְקָה', מִבְּחִינַת (תְּהִלִּים קיד, ח): "הַהֶפְכִי הַצּוּר אָנֹכִי מִיָּמִים".

"וּבְעֵי לְכַרְפוּשֵׁי בְקִי" – בְּחִינַת 'יב"ק', שֶׁצָּרִיכִין לְגַרֵשׁ ה'יב"ק' שֶׁל הַצְדָּקָה שְׁנוֹתְנִין רְשָׁעִים וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הוּא טוֹבָה גְדוֹלָה מֵהַ שְׁיוּנֵק מֵהֶם הַנְּבִיא וְכוּ', שֶׁהוּא ה'זָנֵב', שֶׁעַל־יְדִי־זֶה מְגַרְשִׁין הַרְשָׁעִים מֵעֲצָמָן – כִּי מְכַשִּׁילִין אוֹתָן בְּשִׁקְרָנִים הַנְּ"ל, שֶׁפּוֹנִיִן אֲלֵיהֶם וְנוֹתְנִין לָהֶם הַצְדָּקָה, וְנִצְוִלִין הַצְדִּיקִים, כְּנ"ל.

מן שם"ע, ד' מן אה"ד. ע"ד מן "פרוך שם בבור מלכותו לעולם וע"ד". (זהר' שופטים ערה).

"ועמדו שני האנשים" (דברים יט, יז)

"בעדים הפתוב מדבר. ולמד: שאין עדות בנשים. ולמד: שצריכין להעיד עדותן מעמד". (רש"י; שבועות ל.)

ג.

(ח"א ט, ב)

"שמרו עדתיו וחק נתן למו" (תהלים צט, ז). **'עדות'** זה **'תפלה'**, כמו שפתוב (שם קכב, ד): **"שבטי ייה עדות להדות לשם ה"**. גם אמרו חז"ל (שבועות ל.): **"אין עדות אלא בעמידה"**, ו**'עמידה'** זה **'תפלה'**, שאנו מעידין על אחדותו.

נא.

(ח"א כב, י)

"עדות ה' נאמנה" (תהלים יט, ח). **"עדות ה'"** - שהם ה**'עדיים'** הנ"ל [נעשה ונשמע, בחינת תורה ותפלה], **"נאמנה"** - על-ידם נבנית ה**'אמונה'**.

נב.

(ח"א קמו)

"עדות ה' נאמנה מחכימת פתי" (תהלים יט, ח) - קשה: איך התורה הנקראת **'אשה'** יכולה להעיד, הלא **"אשה פסולה לעדות"** (שבועות ל. שלחן-ערוך חשן-משפט לה, יד). והתרוץ על-זה: שהיא **"מחכימת פתי"** - בשביל זה יכולה להעיד.

כמו שמובא בחשן-משפט (שם ברמ"א): **"תקנת קדמונים הוא: דבמקום שאין אנשים, רגילים להיות נשים נאמנות"**.

וזה ידוע: שעקר תאוות הם בפתר, בבחינת (משלי ט, יז): **"מים גנובים ימתקו"** וכו', ואין בני-אדם רגילים שם.

אבל התורה היא עומדת שם, וקוראת אותו (שם שם, ד-טז): **"מי פתי יסור הנה" וכו'** (זהר ויצא קסה. מקץ קצג. אהרי נח. ועוד), ומחמת תשוקת תאוותו אינו שומע קריאתה, ואחר גמר תאוותו, הוא מרגיש תכף קריאתה, ומתחרט תכף על העברה.

וזאת ה**'חרטה'**, זה בחינת: **"מחכימת פתי"** - כי בשעת העברה היה בו רוח-שטות, ואחר גמר העברה הטה אזנו לאמריה של התורה, והחכים ומתחרט.

בשביל-זה: ה**'תורה'**, אף-על-פי שהיא **'אשה'**, יכולה להעיד! - כי היא עומדת במקום שאין אנשים רגילים שם כנ"ל.

נג.

(שיחות-הר"ן רמה)

בזה שזוכין לחדש החדשי-תורה - רואין התגלות אלקותו יתברך שממציא מאין לישי.

כי בתחלה לא היה יודע כלל זאת החדוש, רק עכשו הוא לוקח ושואב ממקור החכמה שהוא בחינת **'אין'**, הינו מ**'אין'**-סוף. ובזה אנו רואין בעיני השכל התגלות הבורא יתברך וכו'.

ועל-כן ה**'תורה-הקדושה'** היא **'עדות נאמנה עליו יתברך'**, כמו שפתוב (תהלים יט, ח): **"עדות ה' נאמנה"**.

"לא תשחית את עצה וגו', כי ממנו תאכל, ואתו לא תכרות" (דברים כ, יט)

לצעק מאד בתוך השנה, ורצו כלם אליו והקיץ.

נד.

(ח"ב פח)

צריך לזהר מאד: שלא לאכל פרי שלא נתבשלה כל צרכה. וכמו "שאסור לקץ אילן בלא זמנו" (בבא-בתרא כו.), כן אסור לתלש פרי קדם בשוליה, וכן אסור לאכלה.

והאוכל פרי קדם גמר בשוליה, יבולה להזיק לו מאד לנשמתו - כי יוכל לאבד נפשו על-ידי-זה וכו'.

ודע: כי גם בשמשלין הפרות בביתו אינו מועיל לזה. אבל אם הפרות שלא נתבשלו כל צרכן על האילן, הם מנחים איזה זמן עד שנעשין מבשלין מאליהן בתלוש - זה מועיל, ומתר לאכלן וכו'.

ואם מברך הברכה של הפרי, בכונה וביראת-שמים - אזי יוכל להנצל מזה וכו'.

נה.

(ספר-המדות, עניני האסור 'שלא לקץ אילנות')
[א] ישמר אדם את-עצמו, מלקץ איזה אילן בלא זמנה, כי זה מזיק ל'גדולי-בנים' (בנים כ).

[ב] כשם שאסור להרג אדם, כן אסור לקץ אילן מאכל קדם זמנו (בנים כג).

[ג] צריך להזהר בבניני הבית, שלא יהיה בבנינו, עץ מאילני העושין פרות (בית ח"ב ד).

נו.

(חיי-מוהר"ן תקלה)

מעשה שהיה: בעת שהיה בדרך, שהיה ישן בחוץ על מטה, והתחיל

ונכנס לבית, ופתח ספר, ואמר: שמצא שם מבאר אותו הענין: כי אותו הבית, הינו: קרעטשמע [אכסניא] - היה בניי מחדש, מעצים יונקים שלא נזקנו עדין.

ואמר: שפתח את אותו הספר, במדמה שהיה מדרש, והיה כתוב במקום זה: "כשקוצצין אילן קדם זמנו, פאלו הורגין נפש" (עין בבא-בתרא כו.).

ומעשה שהיה כן היה: שכשישן חלם לו שמנחים סביביו הרוגים, ונתפחד מאד. בתוך כך הסתפל וראה: שמנחים אצלו וכו', והתחיל לצעק מאד עד שנתקבצו כלם אליו, פנ"ל.

"כי האדם עץ השדה" (דברים כ, יט)

נז.

(ח"א קסא)

ה'מחלקת', מגביה ומרים את האדם. "כי האדם עץ השדה" (דברים כ, יט). והנה עץ המנח על הארץ, אי-אפשר לו להגביה את-עצמו, כי-אם על-ידי שבאין עליו מים שוטפין, אזי המים מרימין ונושאים את העץ. וה'מחלקת' נקרא 'מים', כמו שכתוב (תהלים פח, יח): "סבני כמים כל היום הקיפו עלי יחד".

נח.

(חיי-מוהר"ן תב)

פעם-אחת היו אנשי-שלומו קובלים לפניו: "שקשה להם לסבל ענין המחלקת והרדיפות!"

ענה ואמר להם: "תאמינו לי: שיש בידי פה לעשות שלום עם כל העולם, שלא יהיה שום חולק עלי! - אבל מה אעשה, שיש מדרגות והיכלות באלו, שאי אפשר לבא אליהם רק על-ידי מחלקת שחולקין עליו" וכו'!

ואמרו רז"ל (סנהדרין ז): "האי תגרא דמא לבדקא דמא, שנאמר (משלי יז, יד): 'פוטר מים ראשית מדון'."

(רש"י: כשהנהר גדל, פעמים שהוא יוצא לשדות שעל אגפיו כעין נגרים וצנורות קטנים, ואם אינו סותמו מיד, חולף ומרחיב ושוב אינו יכול לסותמו, והינו דקאמר קרא: 'פוטר מים ראשית מדון', כלומר: ראשית מדון ומריבה דומה לפוטר מים. 'פוטר', פותח).

וכתיב (דברים כ, יט): "פי האדם עץ השדה". ויעץ השדה' (שקוריו: 'ביימל'), כל מה ששופכין מים סביבו ביותר, הוא גדל ביותר.

"מי האיש הירא ורף הלבב ילך וישוב לביתו, ולא ימס את לבב אחיו בלבבו" (דברים כ, ח)

"הירא מעברות שבידו" (רש"י: סוטה מג):

נט.

(ח"א יא, א)

"שאלו יוחני וממרא למשה: תבן אתה מכנים לעפרים, והשיב להם: אמרי אנשי, למתא ירקא, ירקא שקל".
(מנחות פה.)

(רש"י: "אמרו ליה יוחני וממרא" - ראשי מכשפים של מצרים, למשה ורבנו, כשהתחיל לעשות האותות לעיני פרעה, שהיו סבורין שהיה עושה אותם על-ידי כשוף.

"תבן אתה מכנים לעפרים" - 'עפרים' שהוא מקום הרבה תבואה, אתה מביא לשם תבואה למכור, בתמיה? כך ארץ-

מצרים שהיא מלאה כשפים, אתה בא לשם לעסק בכשפים!?

"אמר להם למתא ירקא, ירקא שקל" - לעיר שגדל שם ירק הרבה, הבא ירק שלך למכר, לפי שמתקבצין שם הכל לקנות. הם אמרו לו דברי לצנות, והוא השיב להם בענינם).

"תבן" - זה בחינת 'תבונה', כמו שכתוב (משלי ב, יא): "תבונה תנצרך". שהם הבינו: שמשה רוצה להכניס 'תבונות התורה' בישראל.

ועל-כך שאלו: "כי בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, הם משולים לעפר" (ספרי עקב יא), ואיך יוכל להביאם למדרגה גבוהה לתבונות התורה".

וזה: "תבן" - לשון 'תבונות התורה'. "אתה מכנים לעפרים" - זה בחינת 'עפר', הינו 'מדרגה פחותה'.

השיב להם: "אמרי אנשי למתא ירקא, ירקא שקל" - שעל-ידי ה'אמירות' והדבור של איש הישראלי, יאיר לו הדבור לכל המקומות שצריך לעשות תשובה, שיוכל לעשות תשובה.

וזהו: "למתא ירקא" - למקומות שצריך לעשות תשובה. "ירקא" - הוא בחינת 'תשובה', כמו שאמרו במדרש (בראשית רבה מג, ב על בראשית יד, יד): "וירק את הניכיו", אוריקן בפרשת שופטים" [וינן במה שכתוב בפרשת שופטים, שהוריקן מעברות שבגדם], הינו: 'שזרזם לעשות תשובה', פי 'פרשת שופטים' נאמר על 'תשובה' (דברים כ, ח): **"מי האיש הירא ורף הלבב", "הירא מעברות שבידו" (סוטה מג).**

וזה: "ירקא שקל" - בחינת 'תשובת המשקל' - שהדבור יאיר לו שיוכל לעשות 'תשובת המשקל'.

ס.

(ח"ב מג)

עַל-יְדֵי 'חֲלִישׁוֹת הַלֵּב', נוֹפְלִים פְּחָדִים
עָלוּ. - כִּי הַגְּבוּר אֵין לוֹ שׁוּם

פֶּחַד, וְעַקֵּר הַגְּבוּרָה הוּא בְּלֵב, דְּהֵינּוּ: מִי
שֶׁלְבוֹ חֶזֶק, אֵינּוּ מִתִּירָא מִשׁוּם דְּבַר, וְרַץ
לְתוֹךְ קִשְׁרֵי הַמְּלַחְמָה, וּמִתְגַּבֵּר עַל-יְדֵי חֶזֶק
וְאִמְץ לְבוֹ. וְכֵן לְהַפְּדוֹ: 'דְּכִי לֵבָב' הֵם
מִתְפַּחְדִּים.

וְזֶה שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים כ, ח): "אִישׁ הִירָא וְרַץ
הַלֵּבב", פֶּרַשׁ רַש"י: "הִירָא" וְכֹו'
[הִירָא מְעַבְרוֹת שְׁבִידוֹ. סוּטָה מֵד.] - כִּי עַל-יְדֵי "רַץ
לֵבָב", עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתִּירָא.

מִיַּי מְלַחְמוֹת וּפְחָדִים וְשִׁפְעַת הַקְּלָגְסִים
[רַבּוּי גְּדוּדֵי הַחֲיָלִים] וְקוֹל הַקְּרָנוֹת [שִׁתּוֹקְעִים
בְּשׁוֹפְרוֹת לְהַפְּחִידֵם] וְכֹו' וְכֹו', עוֹבְרִים עַל כָּל
אַחַד וְאַחַד.

וְצָרִיךְ לְעַמֵּד עַל עָמְדוֹ, לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת
מְקוֹמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, וּלְצַפּוֹת
לִישׁוּעָה תָּמִיד, וְלְבָלִי לְהִתְרַחֵק וּלְנוֹס מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל לְעַנְיֵן
מְלַחְמָה (שָׁם מֵד:): "שִׁתְּחַלַּת מִפְּלָה, נִיֶּסֶה".
"כִּי אָנָּה מִפְּנֵיךְ אֲבָרָה. אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם
אַתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הַגֶּזֶף" וְכֹו' (תְּהִלִּים קַלֵּט, ז'
ח) כִּי הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל-מְקוֹם.

סב.

(לְקוּטֵי-הַלְבוֹת, גְּלוּחַ ג, ט)

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁהָיָה הַפֶּהן מְזַהֵר אֶת
הָעַם כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְמְלַחְמָה (דְּבָרִים כ, ג):
"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרִבִּים הַיּוֹם
לְמְלַחְמָה עַל אִיבִיכֶם, אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם
וְכֹו'". וְדַרְשׁוּ רַז"ל (סוּטָה מֵב.): "אֶפְלוּ אֵין
בְּכֶם זְכוּת אֶלָּא מַה שֶּׁאַתֶּם אוֹמְרִים בְּכָל
יוֹם 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל' - אַתֶּם רְאוּיִים לְנִצָּחַ
אֶת אוֹיְבֵיכֶם וְכֹו'".

כִּי כָּל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, מְרַמְזִין עַקֵּר
עַל 'מְלַחְמַת הַיִּצְרָה-הָרַע'. כִּי אֶפְלוּ
הַמְּלַחְמוֹת שֶׁיֵּשׁ לְאַחַד בְּגַשְׁמִיּוֹת עִם שׁוֹנְאִים
וְאוֹיְבִים - הַכֹּל הוּא בְּחִינַת 'מְלַחְמוֹת הַיִּצְרָה-
הָרַע', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדָרִין קג: וּבְרַש"י
שָׁם): "בְּשֵׁם שֵׁיִשׁ לְאָדָם צָרִים לְמַטָּה, בְּהַ יֵּשׁ
לוֹ צָרִים לְמַעְלָה". וְעַל-כֵּן עַקֵּר הַמְּלַחְמָה,
הוּא 'מְלַחְמַת הַיִּצְרָה-הָרַע'.

וְזֶה שֶׁהַזְּהִיר הַפֶּהן קָדָם שֶׁנִּכְנְסוּ
לְמְלַחְמַת-הַשָּׁם: לְנִצָּחַ אֶת הָאוֹיְבִים
וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא שֶׁסְּבִיב הַקְּדָשָׁה, סְבִיב

"שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קְרִבִּים הַיּוֹם לְמְלַחְמָה
עַל אִיבִיכֶם, אֵל יֵרֶךְ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ
וְאֵל תַּחְפְּזוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ מִפְּנֵיהֶם" (דְּבָרִים כ, ג)

סא.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן קב)

"חֶזְקוּ וַיֵּאֱמָץ לְבַבְכֶם כָּל הַמִּיחָלִים לֵה"
(תְּהִלִּים לֵא, כה) - "כָּל הַמִּיחָלִים"
דִּיקָא. אֶפְלוּ אִם אֵינְכֶם זוֹכִים לְשׁוּם קְדָשָׁה
וְעַבּוּדָה חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק 'מִיחָלִים' לְבַד - אִי-
עַל-פִּי-כֵן 'חֶזְקוּ וַיֵּאֱמָצוּ', וְאֵל תַּפְּלוּ מִשׁוּם
דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיחָה.

כִּי אֵין רְעָה גְּדוּלָה מְנַפִּילָה. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (סוּטָה מֵב.) לְעַנְיֵן מְלַחְמָה הַגַּשְׁמִיּוֹת
עַל פְּסוּק (דְּבָרִים כ, ג): "אֵל תִּירָאוּ וְאֵל
תַּעֲרִצוּ" וְכֹו', "אֵל תִּירָאוּ מִשִּׁפְעַת
הַקְּלָגְסִים, וְאֵל תַּעֲרִצוּ מִקוֹל הַקְּרָנוֹת" וְכֹו'.

שֶׁכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עוֹבְרִים עַל מִי
שֶׁחָפֵץ לְכַנֵּס בְּעַבּוּדַת-הַשָּׁם, שֶׁכַּפָּה

אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַשּׁוֹנְאִים, הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְבִּים מִדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה.

וּכְשֶׁאָדָם נִכְנָס לְהִלָּחֵם עִמָּהֶם, אָזִי הוּא בְּסַפְנָה גְדוֹלָה חֲסִי-וְשָׁלוֹם, כִּי מִתְעוֹרָר עָלָיו כַּמָּה קְטְרוּגִים חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְרוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדָתוֹ לְגַמְרֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

וְזֶהוּ עֵקֶר הַמְּלַחְמָה: שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְחַזֵּק, לְעִמָּד עַל רַגְלָיו, לְבַל יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם, וְאֵז בּוֹדָאֵי יִזְכֶּה לְנִצָּחָם וּלְשִׁבְרָם וּלְבִטְלָם.

אָבֵל בַּמָּה יִהְיֶה בְּטָחוֹנוֹ חֲזֵק שְׁלֵא יִפֹּל מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ חֲסִי-וְשָׁלוֹם? - הָעֵקֶר הוּא רַק ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה! - שֶׁכֵּשֶׁהוּא חֲזֵק בְּה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, בּוֹדָאֵי אֵינן לוֹ לְהִתְיַרָא מִשּׁוֹם מְלַחְמָה, וְשׁוֹם נִסְיוֹן שֶׁבְּעוֹלָם.

וְזֶהוּ: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה" וְכוּ', "בְּזִכּוֹת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל לְבַד" - הֵינּוּ זִכּוֹת וְכַח ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה - בָּזֶה לְבַד אַתֶּם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְמַלְחָמָה בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת! - כִּי מֵאַחַר שֶׁאַתֶּם חֲזָקִים בְּאֲמוּנָתוֹ יִתְפָּרֵךְ, שׁוֹב אֵינן לָכֶם לְהִתְיַרָא כָּלֵל מִשּׁוֹם מְלַחְמָה שֶׁבְּעוֹלָם.

וְזֶהוּ (דְּבָרִים שָׁם): "אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ וְאֵל תַּחֲפְזוּ מִפְּנֵיהֶם". "אֵל תִּירָאוּ מִשְׁעֵטַת סוּסִים, וְשִׁפְעַת הַקַּלָּגָסִים, וְקוֹל הַקְּרָנוֹת" (סוֹטָה מ.ב.).

הֵינּוּ: עֲנִינֵי תַכְסִּיּוֹת מְלַחְמָה שֶׁעוֹשִׂין הַשּׁוֹנְאִים לְהַפְחִיד וּלְאִים עַל שֶׁכִּנְגְדִים. וְכָל הַבְּחִינּוֹת הַלְלוּ יֵשׁ ב'מְלַחְמַת הַיִּצְרָה־הָרַע, וְהוּא יְדוּעַ לְמִי שֶׁהִתְחִיל לְכַנֵּס קֶצֶת ב'עֲבוֹדַת-הַשֵּׁם' וּב'מְלַחְמַת הַיִּצְרָה־הָרַע, אִפְלוּ אָדָם פָּשוּט לְגַמְרֵי.

כִּי דָרַךְ הַבַּעַל-דָּבָר וְהַסְטֵרָא-אֲחֵרָא: לְאִים וּלְהַפְחִיד עַל הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וּלְהַכְפִּיד עָלָיו עֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד.

וּמִחֲמַת זֶה נִמְנְעוּ רַבִּים מִלְּהִתְחִיל לְכַנֵּס בְּעֲבוֹדָתוֹ יִתְפָּרֵךְ, מִחֲמַת הָאֵיּוֹמִים וְהַכְּבִדּוֹת הַלְלוּ וְכִיּוֹצֵא בָהֶם. וְזֶה בְּחִינַת "שִׁעֲטַת סוּסִים, וְשִׁפְעַת הַקַּלָּגָסִים, וְקוֹל הַקְּרָנוֹת" וְכוּ'.

אָבֵל הָעֵקֶר בְּעֲבוֹדַת-הַשֵּׁם: שְׁלֵא יִתְפָּחַד הָאָדָם כָּלֵל. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"ב מ"ח): "שֶׁבְּעוֹלָם-הַזֶּה הָאָדָם צָרִיךְ לְעִבֹר עַל גֶּשֶׁר צַר מְאֹד, וְהָעֵקֶר הוּא שְׁלֵא יִתְפָּחַד הָאָדָם כָּלֵל".

וְעֵקֶר הַהִתְחַזְקוֹת לְעִבֹר עַל הַגֶּשֶׁר צַר בְּשָׁלוֹם בְּלִי פַחַד: הוּא ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה' כִּי כָּל, בְּחִינַת: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לְמַלְחָמָה". "בְּזִכּוֹת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" - הֵינּוּ אֲמוּנָה' כִּי כָּל.

וְשׁוֹב: "אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תַּעֲרִצוּ וְאֵל תַּחֲפְזוּ מִפְּנֵיהֶם. כִּי ה' אֵלְכֵיכֶם הַהוֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְכוּ'" (דְּבָרִים שָׁם, גִּיד), כִּי כָּל.

וְזֶהוּ (תַּהֲלִים קִיח, ז): "ה' לִי לֹא אֵירָא" וְכוּ'. הֵינּוּ כִּי כָּל - כִּי כָּל שֶׁכֵּתוּב: "ה' לִי" - דְּהֵינּוּ: שֶׁאֵינִי מֵאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה, וְהַשֵּׁם עִמָּדִי תָמִיד, כִּי "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (שְׁעִיָה ג, ג) - שׁוֹב (תַּהֲלִים שָׁם): "לֹא אֵירָא מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם", כִּי כָּל.

כִּי מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם אֲמוּנָה חֲזָקָה, בּוֹדָאֵי יִנְצַח כָּל הַמְּלַחְמוֹת, וְסוּף כָּל סוּף אֲשׁוֹב לְהַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ בְּאֲמַת, בְּחִינַת (אֵיכָה ג, כ"א): "זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל-כֵּן אוֹחִיל", כִּי כָּל.

"כי ימצא חלל באדמה" (דברים כא, א)

סג.

(ח"א רעז)

חלול שבת, הוא בחינות חלל, בחינת
הסתלקות, בחינות (דברים
כא, א): "כי ימצא חלל באדמה".

"ומי שמתה אשתו הראשונה, פסיעותיו
מתקצרות" (סנהדרין כב.), ו'שבת' היא
בחינת אשתו ראשונה, בחינת (גראשית-רבה
יא, ח): "בנסת-ישראל הוא בן-זוג של שבת".
(עי' בפנים באריכות בענין שבת).

מזמור "לְדוֹד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי"

כָּל הָאוֹמֵר מִזְמוֹר כ"ז "לְדוֹד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" וכו', מֵרֵאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד אַחַר שְׁמַחַת-תְּנוּרָה, עָרַב וּבָקֵר דָּבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ – אָזִי הוּא מִבְּטָח: שְׁמוֹצִיא שְׁנוֹתָיו בְּטוֹב, וַיַּעֲרַב לוֹ, וַאֲפִילוֹ גְזָרָה רַעְיָה כְּתוּבָה עַל הָאָדָם מִן הַשָּׁמַיִם יָכוֹל לִבְטֹל. וּמַעֲבִיר מַעֲלִיו כָּל הַמִּקְטָרְגִים וּשְׁטָנִים וּמֵאֲרֵי תַרְיִסִין, וּמִבְטֵל מַעֲלִיו כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרַעוּת, וַיּוֹצֵא בְּדִימוֹס זַכָּאִין בְּדִין, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְנַע כָּל הַמִּקְטָרְגִים.

כִּי מֵרֵאש־חֲדָשׁ נִפְתַּחוּ י"ג מְקוּרוֹת מִי"ג מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, וְהֵם מִתְגַּלִּין וּמֵאִירִין לְמִטָּה וְכו'. וּלְכָךְ יֵשׁ בּוֹ י"ג שִׁמוֹת הַי"ג וְכו'. וְעַל-יְדֵי אֲמִירָה זו, אָנוּ פּוֹעֲלִין וּמִבְטָלִין מַעֲלֵינוּ הַבֵּית-דִין שֶׁל מַעֲלָה, וּמֵאֲרֵי תַרְיִסִין וּמִקְטָרְגִין, שְׂאִין לָהֶם רְשׁוֹת לְקָרֵב כָּלֵל לְדוֹן אוֹתָנוּ, אֲלֵא מִלְפָּנֶיךָ מִשְׁפָּטֵינוּ יֵצֵא, וְאֵז יוֹצֵאִין אֲנַחְנוּ זַכָּאִים בְּדִין.

(סדור האריז"ל "רבי שבת", סדר פנינת ראש חדש אלול)

מִנְהַג אַנ"ש: לוֹמֵר בְּאֱלוֹל אֶת הַמִּזְמוֹר "לְדוֹד ה' אֹרֵי" – אַחֵר 'נְפִלַת-אֲפִים' לְפָנֵי הַקֹּדֶשׁ. וּבְיוֹם שְׂאִין אוֹמְרִים תַּחֲנוּן, לְאֹמְרוֹ לְאַחַר 'תְּפִלַּת שְׁמוֹנֵה-עֶשְׂרֵה', וְאַחֲרֶיהָ 'חֲצֵי חֲדֵשׁ', וּבְמִנְחָה 'קִדִּישׁ תַּתְּקַבֵּל'.

(שי"ח שרפי קדש ח"ד רכה)

"ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" (תהלים כז, א)

ב. (ח"א כה, ד)

א. (ח"א ט, ג)

כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד לְהִתְפַּלֵּל, אָזִי בָאִים מִחֲשָׁבוֹת-זָרוֹת וּקְלָפוֹת, וּמִסַּבִּין אוֹתוֹ, וְנִשְׁאָר בַּחֲשֵׁךְ, וְאִין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל וְכו'.

וְדַע: שֵׁישׁ פְּתָחִים הֵרַבָּה בַּחֲשֵׁךְ הַזֶּה לְצֵאת מִשָּׁם וְכו'. אֲבָל הָאָדָם הוּא עוֹר, וְאִין יוֹדֵעַ לְמִצַּא הַפֶּתַח.

וְדַע: שְׁעַל-יְדֵי אֱמֶת, זוֹכֵה לְמִצַּא הַפֶּתַח, כִּי עֵקֶר 'אוֹר הַמֵּאִיר' הוּא הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים כז, א): "ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" – וְעַל-יְדֵי 'שְׁקֵר', הוּא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא וְכו'.

אֲבָל עַל-יְדֵי אֱמֶת, הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ וְכו'. וּכְשֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הוּא עִמּוֹ, הוּא מֵאִיר לוֹ אִיךָ לִיֵּצֵא מִחֲחֹשֶׁךְ הַמוֹנֵעַ אוֹתוֹ בְּתַפְלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "ה' אֹרֵי".

גְּוִנִין עֲלֵאִין הַמְּלַבְּשִׁים בְּכֶסֶף וְזָהָב, אִין מֵאִירִין אֲלֵא בְּשַׁבָּאִים לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, כִּי שָׁם מְקוּמָם, וְנִכְלָלִים זֶה בְּזֶה, וּמִתְנַהֲרִין אֵלָיו הַגְּוִנִין וְכו'.

וּכְשֶׁמִּתְנַהֲרִין, אָזִי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר בָּהֶם

וְכו', וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם "בְּגַדֵי יִשְׁע" (ישעיה סא, י). "יִשְׁע – אֶסְתַּכְלוּתָא" (זהר יתרו צ:), כְּמוֹ: "יִשְׁעוּ אֵל ה'" (שמואל ב, כב, מב) – מִחֲמַת הַפָּאָר הַכֹּל מִסְתַּכְלִין בּוֹ, כִּי כָּלֵם מִתְאֵוִין לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ.

אֲבָל כָּל-זֶמֶן שֶׁהַכֶּסֶף וְזָהָב אֲצֵל הָעֵכוֹ"ם, אָזִי הַגְּוִנִין נַעֲלָמִים אוֹרָם, וְאִינָם מֵאִירִין, כִּי אִין שָׁם מְקוּמָם, כִּי אִין מְקוּמָם אֲלֵא אֲצֵל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה מט, א): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", כִּי שָׁם 'פָּאָר הַגְּוִנִין'.

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה: הָעֵכוֹ"ם תְּאֵבִין לְמִמוֹן יִשְׂרָאֵל, אֶחָ-עַל-פִּי שֵׁישׁ

לָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב הַרְבֵּה, כִּי עַל מְמוֹנָם שָׁל
הַיִּשְׂרָאֵלִי שׁוֹרָה הַפָּאָר וְהַחֵן, וְהַכֹּל תֵּאבִין
לְהִסְתַּפֵּל עַל הַפָּאָר וְהַחֵן.

וְהֵם בְּחִינַת 'פּוֹתֵל' - "כּוֹתֵל" (זֶהָר מִשְׁפָּטִים
קטז). כ"ו זֶה בְּחִינַת 'שֵׁם־הַקְּדוֹשׁ',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גּוֹנִין', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים כז, א):
"ה' אֹרֵי", שֶׁהוּא 'אֹרוֹת הַגּוֹנִין'.
"וַיִּשְׁעִי", שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּגַדֵי יִשַׁע" הַפ"ל -
וְהוּא "תֵּל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִין לוֹ" (זֶהָר שָׁם), וְתֵאבִין
לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ.

ג.

(ח"א קיב)

הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא מְסַבֵּבַת הַקְּדוּשָׁה וְכו',
וּבְפֶרֶט מִי שְׂכָבֵר נִמְשָׁד
אֲחֵר עֲבֵרוֹת חֲסִדֵי־שְׁלוֹם, הֵם מְסַבֵּבִין אוֹתוֹ
מִכָּל צֵד. וְכֹאֲשֶׁר יַעֲזֹר רִוְחוֹ לְשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם,
קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים לְפָנֵי
הַשֵּׁם, כִּי הֵן מְסַבֵּבִין אוֹתוֹ מִכָּל צֵד.

עַד אֲשֶׁר יִזְכֶּה וַיִּשׁוֹב בְּאֵמֶת, וַיְדַבֵּר
דְּבוּרִים הֶרְאוּיִן לְהִתְקַבֵּל וְכו' - אֲזִי
מִבְּקַע הַדְּבוּר הַמְּאִיר אֶת כָּל הַמַּחְצוֹת וְכו'.

אֲךְ אִיךָ יִזְכֶּה לָזֶה?! - הָעֵקֶר שֶׁהַכֹּל תְּלוּי
בּוֹ הוּא 'אֵמֶת', לִילְכָּד בְּדַרְךְ אֵמֶת לְפִי
מְדַרְגָתוֹ וְכו'.

וְכִיּוֹן שֶׁהוּא בְּמְדֻרְגַת אֵמֶת - אֲזִי כְּבִיכּוֹל
נִתְלַבֵּשׁ בּוֹ אֹרֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר "חֹזְתָמוֹ אֵמֶת" (שְׁבַת נה. יומא סט:
וְעוֹד) - וְאֲזִי נֹאמֵר עָלָיו (תְּהִלִּים כז, א): "ה' אֹרֵי
וַיִּשְׁעִי". - וְכִיּוֹן שֶׁהַשֵּׁם אֹרֵי לוֹ, יוֹכֵל לְמַצֵּא
פְּתָחִים הַרְבֵּה לְצֵאת מִהַחֲשָׁד וְהַגְּלוּת שֶׁהוּא
סְגוּר שָׁם וְכו'.

וְהַמְשַׁכֵּל הַמְּבִין - יֵשׁ לוֹ לְהִתְפַּלֵּל כָּל
יְמָיו: "שִׁיזְכֶּה פַעַם אֶחָד כָּל

יְמֵי חַיָּיו, לְדַבֵּר דְּבוּר אֶחָד שֶׁל אֵמֶת לְפָנֵי
הַשֵּׁם פְּרָאוּי!"

וַיֵּשׁ בְּזֶה כְּמָה מְדֻרְגוֹת. וּמִי שִׁזְכֶּה
לְבַחֲיִנּוֹת 'אֵמֶת הָאֵמֶתִי' - אֲזִי הַשֵּׁם
אֹרֵי לוֹ - וְאֲזִי הוּא מְאִיר בְּעֲצָמוֹ, כִּי נִתְלַבֵּשׁ
בּוֹ אֹרֵי הַשֵּׁם.

אֲךְ מִי שֶׁעֲדִין לֹא הִגִּיעַ לְמְדֻרְגָה עֲלִיוֹנָה
שֶׁל אֵמֶת, וְעַל־כֵּלֶּזֶה הוּא בְּמְדֻרְגָה שֶׁל
אֵמֶת, אֵף כִּי אֵינוֹ מְאִיר בְּעֲצָמוֹ, מְאַחֵר שְׁלֹא
הִגִּיעַ לְאֵמֶת הַנְּכוּן - עַל־כֵּלֶּזֶה הָאֵמֶת
הוֹעִיל, שְׁיֻכַּל אַחֵר לְהֵאִיר בּוֹ. וְגַם בְּזֶה
מְדֻרְגוֹת וְעֲנִינִים, יְבִינָם הַמְשַׁכֵּל בְּעֲצָמוֹ (עֵין
בְּפָנִים).

וְעֵקֶר הַפְּוֹנָה: שְׂפָאֲשֵׁר הוּא מְשַׁקַּע
בְּתַכְלִית הַתְּגַבְרוֹת הַחֲשָׁד וְהַקְּלָפָה,
וְהוּא כְּלוֹא וּמְסַנֵּר בְּתוֹךְ הַחֲשָׁד אֶפְלָה,
הַמְּסַבֵּבַת וּמְקַפֶּת אוֹתוֹ מִכָּל צֵדֵי עֲדָדִים
בְּכַמָּה סְבוּבִים רַחֲמָנָא־לְעֻלָּן, וְאֵין לוֹ שׁוֹם
פְּתַח וְתַקְנָה וְתַחֲבוּלָה לְצֵאת מִתּוֹךְ הַחֲשָׁד -
אֲזִי עֵקֶר עֲצָתוֹ: שִׁימְשִׁיךְ עֲצָמוֹ לְהָאֵמֶת,
וַיְבִיט עַל הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ, וַיִּבְקֶשׁ רַק הָאֵמֶת
הָאֵמֶתִי.

וּכְבִּנְגָד זֶה, אֵין שׁוֹם חֲשָׁד וְסְבוּב שִׁיחֲשִׁיךְ
לוֹ - כִּי הָאֵמֶת הוּא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ, וְהוּא בְּחִינּוֹת: "ה' אֹרֵי".

וְכִיּוֹן שֶׁהַשֵּׁם אֹרֵי לוֹ - אֵין שׁוֹם חֲשָׁד
שִׁיחֲשִׁיךְ אוֹתוֹ, וּבּוֹדָאי יִזְכֶּה לְרְאוֹת
הַפְּתָחִים לְצֵאת מִהַחֲשָׁד, בְּבַחֲיִנּוֹת (שָׁם קיט,
קל): "פְּתַח דְּבִרְיָךְ יֵאִיר מִבֵּין פְּתָיִים".

**"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי.
צָרִי וְאֵיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלְאוֹ"** (תהלים כז, ב)

ד.

(ח"א לו, בסוף)

**"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי
וְאֵיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלְאוֹ".**
(תהלים כז, ב). **"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים"** - **"תָּרִין
רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין"** (זהר ויקרא ד), הִינּוּ:
ה'מַחִין, וְאֵכִילְתֶּם, שְׁנֵאמַר (שיר השירים ה, א):
"אֲכַלוּ רַעִים", הִינּוּ: הַתְּחַזְּקוּתֶם, הוּא 'בֶּשֶׂר
קָדֵשׁ, הִינּוּ: **"לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי"**, שֶׁהוּא
בְּחִינַת (זהר): **"סְלוּקָא דִּיסוּדָא עַד אַבָּא
וְאַמָּא"** - הִינּוּ: תְּקוּנָה מְגִיעַ עַד ה'מַחִין,
שֶׁהֵם 'אַבָּא וְאַמָּא'.

וְהוּא 'תְּקוּנַתְהִכְלִי" - שֶׁעַל יְדוֹ: **"צָרִי
וְאֵיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלְאוֹ"** - שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'שְׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת', וְכַשִּׁישְׁבֵר הַתְּאֻוָּה
הַזֹּאת, מִמִּילָא נּוֹפְלִים כָּל הַתְּאֻוֹת־רַעוֹת.

ה.

(ח"א קא)

**עַל-יְדֵי שְׁמַתִּינְגַע בַּתּוֹרָה עַד שִׁיזְכָּה
לְהַבִּין אוֹתָהּ - יוֹצֵא מ'אַנְפִּין־
חֲשׂוֹכִין ל'אַנְפִּין נְהִירִין. וְנִתְבַטַּל מִמֶּנּוּ
הַשְּׁעִבּוּד שֶׁל הַמַּדּוּת וְהַתְּאֻוֹת־רַעוֹת שֶׁל
הַשְּׁבָעִים עִבּוּ"ם, שֶׁהֵם ה'אַנְפִּין־חֲשׂוֹכִין.**

וְאִז נִקְרָא: 'אָדָם', בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יט, ד):
"זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם", בְּחִינַת (יְבָמוֹת סא):
**"אַתֶּם קְרוּיִים אָדָם, וְאִין הָעִבּוּ"ם קְרוּיִים
אָדָם"**.

כִּי עֵקֶר שֵׁם 'אָדָם', זֹכִיךְ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה.
כִּי עֵקֶר בְּחִינַת 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת
הַשְּׁכַל הָאִמְתִּי שֶׁל 'חֻכְמוֹת הַתּוֹרָה־
הַקְּדוּשָׁה' שֶׁזֹּכִיךְ לְהַשִּׁיג, שְׁכָלוֹלִים

מִה'שְׁלֵשׁ שְׁכָלוֹת: (א) שְׁכַל פְּשׁוּט - בְּחִינַת
'חֻכְמָה'. (ב) וְכַשְׁלוּמֵד וּמְבִין - זֶה נִקְרָא
'בִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן כְּשִׁיזְדַע ה'תּוֹרָה' - זֶה
נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְאִלוֹ הַשְּׁלֹשָׁה שְׁכָלוֹיִים, הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים י"ה. כִּי י"ה הֵם 'חֻכְמָה
וּבִינָה', שֶׁהֵם "תָּרִין רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין"
(זהר ויקרא ד), שְׁכָלוֹלִים בְּכָל אֶחָד מִה'שְׁלֹשׁ
שְׁכָלוֹת' הַנֵּ"ל. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ה הוּא
גִּימַטְרִיא 'אָדָם'.

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר שֵׁם 'אָדָם', הוּא בְּחִינַת
ה'שְׁכַל הָאִמְתִּי, דְּהִינּוּ 'חֻכְמוֹת
הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אַנְפִּין־נְהִירִין', בְּחִינַת
'הִרְחַקַת וְשִׁבְיַת כָּל הַתְּאֻוֹת וּמַדּוּת רַעוֹת'.

וְזֶהוּ (תהלים כז, ב): **"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים
לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאֵיבֵי לִי הִמָּה
כְּשָׁלוֹ וְנִפְלְאוֹ"**.

"בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים" - זֶה בְּחִינַת: "תָּרִין
רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין", שֶׁהֵם
בְּחִינַת י"ה, שֶׁהוּא 'חֻכְמַת הַתּוֹרָה', בְּחִינַת
'אָדָם'.

צָרִיךְ: **"לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרִי"** - הִינּוּ: לֶאֱכֹל
וּלְהַמִּית ה'עֲצָמוֹת' שְׁלִי, כִּי "אִין
הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֲלָא בְּמֵי שְׁמַמִּית 'עֲצָמוֹ'
עֲלֶיהָ" (בְּרִכּוֹת סג).

וְאִזִּי מִמִּילָא: **"צָרִי וְאֵיבֵי לִי הִמָּה כְּשָׁלוֹ
וְנִפְלְאוֹ"** - כִּי נִתְבַטַּלִים בְּחִינַת
ה'אַנְפִּין־חֲשׂוֹכִין, וְזֹכָה ל'אַנְפִּין־נְהִירִין,
'חֻכְמוֹת־הַתּוֹרָה', בְּחִינַת י"ה, בְּחִינַת "תָּרִין
רַעִין דָּלָא מִתְּפָרְשִׁין", שֶׁעַל שֵׁם זֶה דִּיקָא
נִקְרָאִין יִשְׂרָאֵל 'אָדָם'.

וְאִז: כָּל "הַצָּרִים וְהָאוֹיְבִים" שְׁנֵאֲחָזִין
ב'אַנְפִּין־חֲשׂוֹכִין, בְּתְאֻוֹת וּמַדּוּת־

רעות, "נכשלים ונופלים" - כי זכה ל'אנפיוֹנהִיריִן'.

והדעת הקדוש יאכל את הגוף, דהינו שהגוף יתהפך למהות הנשמה הקדושה, שהוא המוח והדעת, שזהו בחינת אכילה, שה'מזון' נתהפך ל'נזון' בנ"ל.

ו.

(ח"א קכט)

בשִׁמְקָרְב לְהִצְדִּיק, אֵף שְׁאִינוּ מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כָּל - גַּם־כֵּן טוֹב מְאֹד. וְהָאִמוּנָה לְבַדָּה שְׁמֵאֲמִין בְּהִצְדִּיק - מוֹעִיל לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ. כִּי טַבַּע הָאֲכִילָה, שֶׁה'מִזּוֹן' נִתְהַפֵּךְ לְנִזּוֹן'.

בְּגוֹן: בְּשֵׁה'חֵי' אוֹכֵלֶת 'צוֹמַח', בְּגוֹן 'עֹשְׂבִים' - נִתְהַפְּכִין ה'עֹשְׂבִים' ל'חֵי', בְּשִׁנְכַנְסִין בְּתוֹךְ מַעֲיָה.

וְכֵן מ'חֵי' ל'מְדַבֵּר' - בְּשֵׁה'מְדַבֵּר' אוֹכֵל ה'חֵי' - נִתְהַפֵּךְ ה'חֵי' ל'מְדַבֵּר'.

וּלְכָל־מְקוֹם שֶׁנִּכְנַס לְשֵׁם הַמִּזּוֹן - נִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת הָאֵיבָר מִמַּשׁ שֶׁנִּכְנַס לְשֵׁם. בְּגוֹן: הַחֶלֶק מֵהַמִּזּוֹן הַנִּכְנַס לְה'מַח' - נִתְהַפֵּךְ לְמַח. וְהַנִּכְנַס ל'לֵב' - נִתְהַפֵּךְ ל'לֵב'. וְכֵן לְשָׂר הָאֵיבָרִים.

וְכֵן בְּשִׁדְבוֹק לְהִצְדִּיק וּמֵאֲמִין בּוֹ - נֶאֱכַל לְהִצְדִּיק וְנִתְהַפֵּךְ לְמַהוּת הַצְדִּיק מִמַּשׁ. וְכֵן 'אַרְצֵ־יִשְׂרָאֵל' יֵשׁ לָהּ גַּם־כֵּן הַכַּח הַזֶּה.

וְזֶהוּ: "בְּקָרְב עָלֵי מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרֵי" (תהלים כז, ב) - בְּשֵׂאֲנֵי רוּצָה שִׁיקְרָבוּ "תְּרִין רַעִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין" (זוהר ויקרא ד, א) אֲנִי צְרִיד: "לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרֵי" - הֵינּוּ: לְהַכְנִיעַ הַחֲמוֹר.

"לֶאֱכֹל" דִּיקָא - שְׁצָרִיד שֶׁהִנְפֵּשׁ תֹּאכֵל הַבְּשָׂר, שֶׁתְּהַפֵּךְ לְמַהוּתָהּ.

וְזֶהוּ (שִׁירֵי־הַשִּׁירִים ה, א): "אֲכָלוּ רַעִים" - הֵינּוּ: "תְּרִין רַעִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין" - שֶׁהֵם 'הַמַּחֲוִין־הַקְּדוּשִׁים'. שְׁצָרִיכִים שֶׁהַמַּח

ז.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב-שבת-קדש תקצ"ח)

כָּל לֵב מִבִּין, רְאוּי לְהִבִּין מִרְחוּק: שְׁבִתְשָׂרֵי' הוּא מְלַחֲמָה עֲצוּמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כַּאֲשֶׁר מְקַדִּימִין לְצַעֵק בְּכָל 'חֲדָשׁ אֱלוֹל' (במזמור לְדוֹד ה' אֹרֵי. תהלים כז, א): "אִם תִּחְנֶנָּה עָלַי מִחְנָה לֹא יִירָא לְבִי, אִם תִּקּוּם עָלַי מְלַחֲמָה וְכוּ" [בזאת אֲנִי בּוֹטַח]."

אֲבָל "בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטַח" בּוֹדְאֵי, בְּכָל מַה שֶׁכַּתְּבֵתִי עַד הֵנָּה, בְּקִדְשֵׁת שְׁבִת־קִדְשׁ, וּבְקִדְשֵׁת תְּשָׂרֵי וְכוּ' וְכוּ'. וְהַכֹּל הוּא כַּח קִדְשֵׁת הַצְדִּיק־הָאֲמֵת שֶׁנִּגְלָה כְּלִזָּה, וְעוֹסֵק בְּכִלְזָה עֲדִין - כִּי "גְּדוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם" (חלילין ז: וכו').

"שְׁבִתֵי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי, לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ" (תהלים כז, ד)

ח.

(ח"ב עא)

כָּל הַנְּבִרָאִים וְכָל הַהוֹלְדוֹת, הֵם רַק בְּשִׁבִיל הַתְּגִלוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעַקֵּר ה'הוֹלְדָה' - עַל־יְדֵי ה'צְדָקָה', שֶׁעַל־יְדֵיהָ נַעֲשֶׂה כָּלִי לְקַבֵּל מִנַּעַם הָעֲלִיזוֹן, שֶׁעַל־יְדֵי־

"שִׁמְעֵה ה' קוֹלִי אֶקְרָא" (תהלים כז, ז)

ט.

(ח"ב מו; שיחות הר"ן קמו)

הַמְּנִיעָה הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּכָל הַמְּנִיעוֹת - היא מְנִיעַת הַמּוֹחַ. דְּהִינּוּ: מַה שֶּׁמַּחֲזוּ וּלְבוֹ חֲלוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹ מֵהַצְּדִיק.

כִּי אֶפְלוּ בְּשִׁמְשֵׁבֶר הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְנִסֵּעַ לְהַצְּדִיק־הָאֵמֶת וּבֹא לְשֵׁם - עִם-כָּל־זֶה בְּשִׁמְחָה חֲלוּקִים וְקָשָׁה לוֹ קִשְׁיוֹת וַיֵּשׁ לוֹ עִקְמוּמִיּוֹת בְּלִבּוֹ עַל הַצְּדִיק, זֹאת הַמְּנִיעָה מוֹנֵעַ אוֹתוֹ יוֹתֵר מִכָּל הַמְּנִיעוֹת.

וְכֵן בַּתְּפִלָּה - שֶׁבַּתְּחִלָּה יֵשׁ לוֹ בְּפֹה מְנִיעוֹת עַל הַתְּפִלָּה, וְאַחֲרֵיכֵן בְּשִׁעוּבָר עֲלֵיהֶם וּבֹא לְהַתְּפַלֵּל, בְּשִׁלְבוֹ עִקְמוּ וּפְתִלְתֵּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ - זֹאת הַמְּנִיעָה, הַקִּשְׁיוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ, הֵם הַמְּנִיעָה הַגְּדוֹלָה מִכָּלֵם.

וְאַזִּי צָרִיךְ לְצַעֵק לְאָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם בְּקוֹל חֲזָק מֵעַמְּקֵי הַלֵּב, וְאַזִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ וּפּוֹנֵה לְצַעֵקְתּוֹ. וַיְכוּל לְהִיּוֹת: שֶׁמָּזָה בְּעַצְמוֹ יִפֹּל וַיִּתְּבַטֵּל לְגַמְרֵי כָּל הַקִּשְׁיוֹת וְהַמְּנִיעוֹת הַנִּלְ. - וְעַל-כָּל-פָּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ, שְׂזָה יִשׁוּעָתוֹ.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'קִשְׁיֵי"א' - רֵאשֵׁי-תִבּוֹת: "שִׁמְעֵה יְיָ קוֹלִי אֶקְרָא" (תהלים כז, ז) - שֶׁצָּרִיךְ רַק לְקִרְוֹת לְהַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה עָלָיו הַקִּשְׁיָא וְהַכְּפִירָה.

וְעַל-יְדֵי הַצְּעָקָה, זוֹכִין לְאִמּוּנָה. כִּי הַצְּעָקָה בְּלִבּוֹ בְּעַצְמָהּ, הוּא בַּחֲנִינֵת אִמּוּנָה, רַק שֶׁהָאִמּוּנָה הוּא בְּקִטְנוּת גְּדוּל, וְעַל-יְדֵי הַצְּעָקָה בְּעַצְמָהּ, יְכוּל לְזַכּוֹת לְאִמּוּנָה - הִינּוּ: לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל אֶת הָאִמּוּנָה, עַד שֶׁיִּסְתַּלְקוּ הַקִּשְׁיוֹת מִפָּנָיו.

זֶה נַעֲשֶׂה ה' הוֹלְדָהּ, וְעַל-יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ.

כִּי 'צְדָקָה' הִיא 'נְדִיבוֹת לֵב', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת כה, ב): "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי". וְנְדִיבוֹת לֵב' - הִינּוּ: שֶׁנִּפְתַּח וְנִתְגַּדַּב הַלֵּב.

וְעַל-יְדֵי־זֶה נִפְתַּח הַשְּׁבִילִין דְּלִפְאֵ, וְנַעֲשִׂין כָּלִי לְקַבֵּל 'שְׁלֵהוּבִין דְּרַחֲמוּתָא', שֶׁנִּמְשָׁכִין מִנְעֵם הָעֲלִיּוֹן. שְׁעַל-יְדֵי 'נְעֵם הָעֲלִיּוֹן', מִתְעוֹרֵר ה' אֲהַבְּהָ, בַּחֲנִינֵת: "שְׁלֵהוּבִין דְּרַחֲמוּתָא, שְׁעַל-יְדֵם ה' הוֹלְדָהּ" (תְּקוּנַיִזְהָר לֵא).

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'תְּרוּמָ"ה' - הֵם סוּפֵי-תִבּוֹת (תהלים כז, ז): "לְחַזוֹת בְּנְעֵם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ" - כִּי 'תְּרוּמָה', הִינּוּ 'צְדָקָה' שֶׁהִיא 'נְדִיבוֹת לֵב', בַּחֲנִינֵת: "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי" - עַל-יְדֵה נַעֲשֶׂה כָּלִי לְקַבֵּל מִנְעֵם הַשֵּׁם, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ 'הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ', שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת: "וּבְהִיכְלוֹ בְּלוֹ אִמֵּר כְּבוֹד".

[בְּאוֹר מִתּוֹךְ הַתּוֹרָה: שֶׁאֲצֵל אֵלּוּ שֶׁהֵם 'בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָא, ה' כְּבוֹד' הוּא 'כְּלוֹ אוֹמֵר', 'כְּלוֹ מְאֹמֵר' - כִּי ה' כְּבוֹד' שֶׁיֵּשׁ לָהֶם, הוּא כְּלוֹ רַק בְּשִׁבִיל ה' מְאֹמֵר' שֶׁנִּתְהַוָּה בְּשִׁבִיל זֶה ה' כְּבוֹד', אֲשֶׁר עַל-יְדוֹ נִבְרָא חֵלֶק מִהַבְּרִיאָה. כִּי יֵשׁ כְּבוֹד פְּרָטִי לְכָל מְאֹמֵר וּמְאֹמֵר שֶׁל "הַעֲשֶׂרָה מְאֹמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אָבוֹת פ"ה מ"א), אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַכְּבוֹד, כְּדִי שֶׁיִּגִיעַ כְּבוֹד זֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הִיָּה זֶה ה' מְאֹמֵר, שְׁעַל-יְדוֹ נִבְרָא חֵלֶק פְּלוּנֵי מִהַבְּרִיאָה].

וְזֶהוּ: "לְחַזוֹת בְּנְעֵם ה' - וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ".

אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהַרְגִישׁ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, כִּי יֵשׁ נְעִימוֹת בַּתּוֹרָה. וְזֶהוּ הָעֵקֶר: לְזַכּוֹת לְהַרְגִישׁ הַנְּעִימוֹת שֶׁיֵּשׁ בַּהַתּוֹרָה. "דְּרַכִּיָּה דְּרַכִּי נְעֵם, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם" (מִשְׁלֵי ג, יז).

וְאֶפְלוּ אִם אֵינוּ זֹכֵה לָזֶה עֲדִין - אֶף-עַל-פִּי כֵן ה'צִעֲקָה' בְּעֲצָמָה טוֹב מְאֹד, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂבָאִים עָלָיו כְּפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְקִשְׁיוֹת, עִם-כָּל-זֶה מֵאֲחֵר שְׂצוּעַק עַל-כָּל-פָּנִים בְּלִבּוֹ - בְּיָדָי עֲדִין יֵשׁ בּוֹ נִיצוּץ וְנִקְדָּה מִה'אֲמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה'. כִּי אִם חִס־וְשָׁלוֹם לֹא הָיָה בּוֹ עוֹד שׁוֹם נִקְדָּה מִה'אֲמוּנָה' בְּכֹל, לֹא הָיָה צוּעֵק בְּכֹל.

- עַל-יְדֵי-זֶה אֹבֵד ה'פָּנִים', וְנוֹפֵל מִחוּלָּה לְבַחֲנֵת 'שְׁנָה'.

יא.

(ח"א קלח)

"לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי" (תְּהִלִּים כז, ח). פִּרְשׁ רַש"י: "בְּשִׁלְיַחוֹתֶךָ". כִּי עֵקֶר ה'אֱלֻקוֹת' ב'לֵב', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם עג, כו): "צוּר לְבָבִי".

"לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי, אֶת פָּנֶיךָ ה' אֲבִיקֵשׁ" (תְּהִלִּים כז, ח)

י.

(ח"א סו)

כְּשֶׁאוֹכֵל בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה - אֲזִי הוּא בְּחִינַת: "לָחֵם הַפָּנִים" (שְׁמוֹת לז, יג; לט, לו), כִּי ה'שֹׁכֵל' הוּא ה'פָּנִים', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (קִהְלֵת ח, א): "חֲכָמַת אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו".

וְכִי שֶׁהוּא "בַּר לֵבָב" (שָׁם כד, ד), בְּבַחֲנֵת (שָׁם קט, כב): "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי" - יוֹכֵל לִידַע עֲתִידוֹת, עַל-יְדֵי מַה שֶׁהֵלֵב אֹמֵר לוֹ - שֶׁהוּא דְבָרֵי הַשֵּׁם מִמֶּשׁ.

וְזָהוּ: "לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי", "לָךְ - בְּשִׁלְיַחוֹתֶךָ בְּנִל - כִּי מַה שֶׁהֵלֵב אֹמֵר, הֵם דְּבָרֵי הַשֵּׁם מִמֶּשׁ.

אֲבָל כְּשֶׁאֵין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי אֹבֵד 'פָּנָיו', הֵינּוּ ה'שֹׁכֵל', וְנוֹפֵל לְבַחֲנֵת 'שְׁנָה'. כִּי עֵקֶר הַמֵּאֲכֵל הוּא לְהַחֲיוֹת ה'לֵב' וְכוּ'.

יב.
(ח"א קנו)

מַה שְׂמֻדְבָּרִים בֵּינּוּ לְבִין קוֹנּוֹ, הוּא בְּחִינַת 'רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ'. וְדוֹד הַמְּלָךְ עָלְיוֹ-הַשָּׁלוֹם שֶׁהָיָה מְעַלְתּוֹ גְּדוּלָה מְאֹד, יִסַּד מִזֶּה סֵפֶר תְּהִלִּים.

וְכִשֶּׁאֵין הַמֵּאֲכֵל מְבַרֵר, וְאֵין אוֹכֵל אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי מֵבִיא 'רַע' אֶל ה'לֵב'. וְעַל-יְדֵי "רַע הֵלֵב", נִתְקַלְקַל ה'פָּנִים', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (נִחְמִיָּה ב, ב): "מִדּוּעַ פָּנֶיךָ רָעִים, אֵין זֶה כִּי אִם רַע לֵב".

וְכֵן כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ הוּא בְּחִינַת 'רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים כז, ח): "לָךְ אָמַר לְבִי", כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: "לָךְ - בְּשִׁבְלֶךָ וּבְשִׁלְיַחוֹתֶךָ, אָמַר לִי לְבִי". שְׂכָל הַדְּבָרִים שֶׁה'לֵב' אֹמֵר - הֵם דְּבָרֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וְהוּא בְּחִינַת 'רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ'.

וְכֵן לְחֶפְדָּה: 'בְּקִשְׁת הַפָּנִים', דְּהֵינּוּ שִׁיחֻזר וַיִּבְקֹשׁ פָּנָיו - הוּא תְלוּי ב'תְּקוּן הֵלֵב', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים כז, ח): "לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי".

וְעַל-כֵּן לְפַעֲמִים עַל-יְדֵי מֵאֲכֵל שֶׁאֵין מְבַרֵר, שֶׁעַל-יְדוֹ נִתְקַלְקַל ה'לֵב'.

"קְנֵה אֶל ה' חֲזֹק וַיֵּאמֶץ לְבָבָהּ וְקָנְהָ אֶל ה'"

(תהלים כז, יד)

יג.

(ח"ב קא)

עֵקֶר כָּלֵל וְשֹׁרֵשׁ וַיִּסּוּד שֶׁל כָּל הָעֵצוֹת
לְהִתְקַרֵּב לְהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ, הוּא רַק
'אֲמִירַת תְּהִלִּים', וְשֹׁאֲרֵי תַּחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת,
וְהַתְּבוּדוֹת לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵהוּ,
לְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו שִׁיקָרְבֵהוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְרַק עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִיךְ לְנִצָּחַת הַמְּלֻחָמָה, אִם
יְהִי חֲזֹק וְאֲמִיץ מְאֹד תָּמִיד,
לְהַעֲתִיר וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, יְהִי אִיךָ שִׁיחָיָה - אִזּוֹ בּוֹדָאֵי
יִנָּצַח הַמְּלֻחָמָה. אֲשֶׁרֵי לֹא! - בָּךְ הִבְנֵנוּ מִדְּבָרֵי
רַבֵּנוּ ז"ל.

כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּמְצְאִים כַּמָּה עֵצוֹת
טוֹבוֹת בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהֵם מְלֵאִים
עֵצוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשְׁמֵי-יִתְבָּרֵךְ - אֶף-עַל-פִּי-
כֵן עַל-פִּי-רַב קָשָׁה לְהֵאָדָם לְקַיֵּם הָעֵצָה
בְּעֵצְמָה.

עַל-כֵּן הָעֵקֶר הוּא: תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנוֹת
וּבִקְשׁוֹת, יְהִי אִיךָ שִׁיחָיָה, עַל-
כָּל-פָּנִים יִדְבֵר בְּפִיו בְּאִיזָה בְּחִינָה שֶׁהוּא.
וַיִּבְקֹשׁ מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד: "שִׁיּוּצִיא אוֹתוֹ
מִחֲשָׁד לְאוֹר, וַיִּחְזִירֵהוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
בְּאֵמֶת!" - וְאֵל יִתֵּן דָּמֵי לוֹ עַד שִׁיעֲנֵהוּ.

וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא קוֹרָא וְצוֹעֵק לְהַשְׁמֵם-
יִתְבָּרֵךְ זֶה זְמַן רַב מְאֹד,
וְעֵדִיךְ הוּא רְחוּק מְאֹד מְאֹד - אֶף-עַל-פִּי-כֵן
אִם יְהִי חֲזֹק וְאֲמִיץ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
בּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף יַעֲנֵהוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
וַיִּקְרְבוּ לְעִבּוּדָתוֹ בְּאֵמֶת, בּוֹדָאֵי בְּלֵי סַפְקָה.
"רַק חֲזֹק וְאֲמִץ" (יהושע א, ז).

וּכְמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ רַז"ל (בְּרֻכּוֹת לב): "שֶׁתְּפִלָּה
צְרִיךָ חֲזֹק, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים כז,
יד): "קְנֵה אֶל ה' חֲזֹק וַיֵּאמֶץ לְבָבָהּ וְקָנְהָ אֶל
ה'". וּפְרֵשׁ רַש"י (בְּתַהֲלִים שָׁם): "וְאִם לֹא
תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ, חֲזֹר וְקָנְהָ" [וְרַש"י בְּבְרֻכּוֹת
שָׁם: "קָנְהָ" - וְהַתְּחַזֵּק, וְלֹא תִמְשָׁךְ יְדָךְ, אֶלָּא תִזְוֹר וְקָנְהָ] -
וְכֵן לְעוֹלָם, "עַד יִשְׁקִיף וַיִּרְא ה' מִשְׁמַיִם"
(אֵיכָה ג, ט).

וּכְבָּר מְבֹאָר זֹאת בְּדְבָרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים. אִךְ
צְרִיכִין לְכַפֵּל וּלְשַׁנּוֹת זֹאת וּלְזַכֵּר
זֹאת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם - כִּי יֵשׁ כַּמָּה וּכַמָּה מִיַּיִן
חֲלִישׁוֹת וּבְלִבּוּלִים עַל-זֶה בְּלֵי שְׁעוֹר, מֵה
שֶׁאִין הַפֶּה יָכוֹל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב.

עַל-כֵּן צְרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת אֲלֵפִים פְּעָמִים
- בְּדֵי שִׁיתְחַזֵּק וַיִּתְאֲמֵץ לְעִמּוֹד עַל
עִמּוּדוֹ, לְהַתְּפַלֵּל וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
תָּמִיד: שִׁיקָרְבֵהוּ לְעִבּוּדָתוֹ, יְהִי אִיךָ
שִׁיחָיָה. "נִשְׂא לְבַבֵּנוּ אֶל כַּפָּיִם אֶל אֵל-
בְּשָׁמַיִם" (אֵיכָה ג, מא). "כִּי לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ
וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב" (תהלים צד, יד). "חֲסִדֵי ה' כִּי
לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו" (אֵיכָה ג, כב).

לקוטי תפלות על מזמור "לְדוֹד ה' אֹרֵי"

א [א] לקוטי תפלות ח"א ט

(על-פי לקוטי-מזמור ד"ח א ט, 'תהומת יבסימו')

"ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי" (תהלים כז, א)

"אורי" - בראש-השנה, "וישעי" - ביום-הכפורים.
(מדרש תהלים, מזמור כז)

שנזכה למצא ה'פתחים' בחשך - על-ידי דבור של
אמת, שהוא אור המאיר, בחינת "ה' אורי וישעי"

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ בַּחֲסָדֶיךָ הַנּוֹרְאִים
וְהַנִּפְלְאִים, שְׁנֹזֵכָה לְקִיָּם עֲצָה
הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, שְׁנֹזֵכָה לְהוֹצִיא מִפִּינוּ
'דְבוּרֵי אֱמֶת' לִפְנֶיךָ, בְּתַפְלוֹתֵינוּ
וּתְחַנּוּתֵינוּ וּבִקְשֵׁתֵינוּ, עַד אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
שׁוּם כַּח לְשׁוּם חֶשֶׁךְ וְאֶפְלָה, לְמַנַּע אוֹתָנוּ
חֶסֶד וְשָׁלוֹם מִתַּפְלוֹתֵנוּ וְעַבּוֹדָתֵנוּ.

וּבְכָל מִיַּי חֶשֶׁךְ וְאֶפְלָה הָרוֹצִים
לְהַתְגַּבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, וּבִפְרָט
בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה, בְּכֹלם נוֹכַל לְמַצֵּא
הַפְתָּחִים, עַל-יְדֵי דְבוּר הָאֱמֶת שְׁנוֹצִיא
מִפִּינוּ, לְצֵאת עַל-יְדוֹ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֶשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל. "כִּי אַתָּה תֹאִיר נְרִי ה'
אֱלֹקֵי יִגְיָה חֲשָׁפִי". וַיְקִיָּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב:
"ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא, ה' מְעוֹז חַיִּי
מִמִּי אֶפְחָד".

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ ה' אֱלֹקֵי: אֲשֶׁר אֵין לִי
שׁוּם פֶּתַח הַצֵּלָה אַחֲרָת, כִּי אִם עַל-
יְדִי-זֶה, עַל-יְדֵי שְׁתֹּזֵכָה אוֹתִי לְדַבֵּר
'דְבוּרֵי אֱמֶת' לִפְנֶיךָ פְּרָאוּי.

וְתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לִילֶךְ בְּדַרְךְ-
אֱמֶת תָּמִיד, וְאֲזַכָּה שְׁלֹא יֵצֵא
דְבַר שֶׁקֶר מִפִּי לְעוֹלָם, וְתִשְׁמְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ

הָרַבִּים, שְׁלֹא יֵצֵא שׁוּם שֶׁקֶר מִפִּי, אֶפְלוּ
בְּטָעוֹת שְׁלֹא בְּכוֹנָה, רַק כָּל דְבוּרֵי יִהְיוּ
דְבוּרֵי אֱמֶת תָּמִיד.

וְתִיַּחַד אֶת לְבָבִי אֵלֶיךָ, שְׁאֲזַכָּה תָּמִיד
לְהַטּוֹת דַּעְתִּי וּמַחְשַׁבְתִּי אֶל
הָאֱמֶת לְאִמְתּוֹ, וְאַתָּה תְּסִיעֵנִי מִן-הַשָּׁמַיִם,
לְדַרוֹךְ וְלִילֶךְ בְּנִתִיב הָאֱמֶת תָּמִיד, וְלֹא
אֲטָה מִדַּרְךְ הָאֱמֶת יָמִין וּשְׂמָאל.

"הֲדַרְיָבִנִי בְּאִמְתְּךָ, וְלִמְדֵנִי כִּי אַתָּה
אֱלֹקֵי יִשְׁעֵי, אוֹתְךָ קוֹיִתִּי כָּל
הַיּוֹם. שְׁלַח אוֹרְךָ וְאִמְתְּךָ הֵמָּה יִנְחֹנֵנִי,
יְבִיאֵנִי אֶל הַר קְדוֹשְׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ,
וְאֵל תַּצֵּל מִפִּי דְבַר אֱמֶת עַד מָאֵד, כִּי
לְמִשְׁפָּטֶיךָ יַחֲלֹתִי".

וְאֲזַכָּה תָּמִיד, לְשַׁפֵּךְ שִׁיחֵי וּתַפְלוֹתֵי
וּתְחַנּוּתֵי לִפְנֶיךָ בְּאֱמֶת לְאִמְתּוֹ,
וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאוּכַל לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחֹתִי לִפְנֶיךָ
בְּאֱמֶת. וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבִי אֲשִׁיחָה
לִפְנֶיךָ ה' יִהְיֶה אֱלֹקֵי וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתֵי.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת לְבַבֵּנוּ, כִּי צָרְכֵי הֵמָּה
מְרַבִּים מָאֵד, וְדַעְתִּי קִצְרָה לְבָאֵר
וּלְפָרֵשׁ. אֵלוּ כָּל הַיָּמִים דִּיּוּ וְכָל אַגְמִים
קוֹלְמָסִין, אֵי אֶפְשֵׁר לְבָאֵר וּלְפָרֵשׁ אֶפְס
קִצָּה מְצַרְכֵינוּ הַמְרַבִּים מָאֵד.

כִּי עֲדִין לֹא הִתְחַלַּנּוּ לְהַכְנִיעַ וּלְכַטֵּל
שׁוּם מִדָּה רָעָה וְשׁוּם תַּאֲוָה רָעָה
מֵאִתָּנוּ, וְאַנְחָנוּ רְחוּקִים מִמְּךָ בְּתַכְלִית
הַרְחוּק.

☪ [ב] לְקוֹטֵי-תַפְלוֹת ח"ב יג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יז, 'להיות שמח וטוב-לב בשבת')

"ה' מעוז חיי ממי אפחד" (תהלים כז, א)

שנזכה שלא נפחד משום דבר שבעולם,
רק מהשם-יתברך לבד

וְאֵת-עַל-פִּי-כֶן, בְּכָל-עֵת שְׁאַנְחֵנוּ
בָּאִים לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְנוּ
לְפָנֶיךָ, נִסְתַּם פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵינוּ, וְאִין אָנוּ
יְכוּלִים לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר כְּרְאוּי לְפָנֶיךָ.

ה' אֱלֹקִים, אַתָּה יִדְעָתָ אֶת לְבַבְנוּ,
וּלְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת. חֲנִנוּ
וְעַנְנוּ, וְהִכֵּן לְבַבְנוּ, וְזַכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים לְדַבּוּרֵי-אֱמֶת לְפָנֶיךָ, בְּאִפֶּן
שִׁיפְתַּח לָנוּ אוֹרְךָ הַגָּדוֹל עַל-יְדֵי-זֶה,
שֶׁהוּא עֶצֶם הָאֱמֶת.

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְפָרֵשׁ שִׁיחַתְנוּ
וּתְחַנּוּתֵינוּ לְפָנֶיךָ תָּמִיד בְּאֱמֶת
כְּרְאוּי, וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא מִפִּינוּ
בְּאֱמֶת כָּל צָרְכֵינוּ. וְכָל מָה שֶׁחָסַר לָנוּ
בַּגּוֹף וּנְפֶשׁ, הַכֹּל נוֹכַל לְפָרֵשׁ וּלְבַאֵר
לְפָנֶיךָ בְּאִמְרֵי פִינוּ.

עַד שֶׁנִּזְכָּה לְשַׁפֵּךְ לִבְנוּ כַּמִּים נוֹכַח פָּנֶיךָ
ה', בְּתַפְלוּתֵינוּ וּתְחַנּוּתֵינוּ, וַיִּתְעוֹרְרוּ
רַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ, וַתֵּאָזִין שׁוֹעֲתֵינוּ,
וַתִּקְשִׁיב תְּחַנּוּתֵינוּ, וַתְּמַלֵּא כָּל מִשְׁאֲלוֹת
לִבְנוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, בְּאִפֶּן שֶׁנִּזְכָּה
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם,
וּלְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, אֲנַחְנוּ
וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵי עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וּתְעוֹרְנֵי וְתוֹשִׁיעֵנִי, לְהַרִים וּלְהַגְבִּיחַ
עַל-יְדֵי הַדְּעַת הַקְּדוֹשׁ, אֶת כָּל
הַיְרָאוֹת הַנְּפוּלוֹת אֵלֶיךָ לְבַד תְּתַבְּרֶךְ.

שְׁלֹא יִהְיֶה לִי שׁוּם יִרְאָה נְפוּלָה, שְׁלֹא
אֶפְחַד וְלֹא אֶתִירָא מִשׁוּם בְּרִיאָה
שְׁבַעוֹלָם, לֹא מִשׁוּם שָׂר וְאֲדוֹן, וְלֹא
מִשׁוּם אָדָם, וְלֹא מִשׁוּם חַיָּה רְעָה
וְלִסְטִים, וְלֹא מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, רַק
מִמָּךְ לְבַד אִירָא וְאֶפְחַד בְּאֱמֶת, וְתַהֲיֶה
יִרְאָתְךָ עַל פְּנֵי לְבַלְתִּי אַחֲטָא.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לִירְאָה שְׁלֵמָה
וְאֱמֶתִית, "לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם
הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, אֶת ה' אֱלֹקֵינוּ",
אוֹתוֹ לְבַד אִירָא, וְבוֹ אֲבַטַח וְאֶשְׁעַן, וְלֹא
אֶפְחַד מִשׁוּם-דְּבַר שְׁבַעוֹלָם.

וַיִּקְרָא בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "ה' אֹרֵי
וַיִּשְׁעִי מִמִּי אִירָא, ה' מְעוֹז חַיִּי
מִמִּי אֶפְחַד. וְנֹאמַר: ה' לִי לֹא אִירָא, מָה
יַעֲשֶׂה לִי אָדָם". וְנֹאמַר: "בְּאֱלֹקִים
בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא, מָה יַעֲשֶׂה בְּשָׂר לִי".
וְנֹאמַר: "הִנֵּה אֶל-יְשׁוּעָתִי אֲבַטַח וְלֹא
אֶפְחַד, כִּי עָזִי וְזַמְרַת יְיָ ה' וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה. וּשְׂאֲבָתָם מִים בְּשִׁשׁוֹן מִמְעֵינִי
הִישׁוּעָה".

